

l'arjau

REVISTA CULTURAL

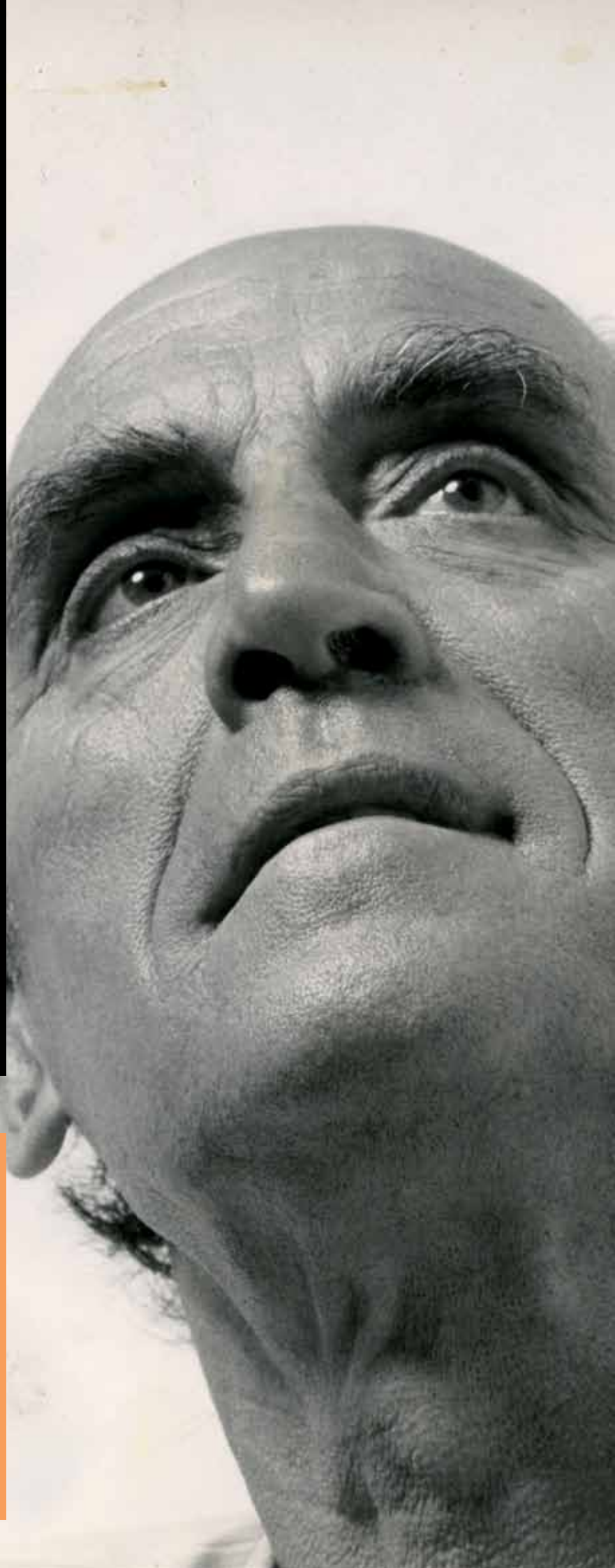
Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols

Núm. 67 ABRIL 2013

CALIDOSCOPI

Josep Albertí, el pintor enamorat de la vida

- **L'ENTREVISTA**
L'IL·LUSIONISTA XEVI, amic i admirador de Josep Albertí, té una de les col·leccions més importants de la seva obra i és un dels promotors de la recuperació de la memòria d'aquest pintor
- **CONTRASTOS**
L'obra d'Albertí i els crítics d'art
- **LES IMATGES**
Com pintava Albertí?
- **EL TINGLADO**
Notícies i actualitat

Josep Albertí pintant a l'aire lliure a Sant Climent de Taüll, a finals dels anys 70.
AMSFG. Fons Josep Albertí Corominas. (Autor: desconegut)

EN AQUEST NÚMERO...

■ PRESENTACIÓ	03
■ CALIDOSCOPI. Josep Albertí, el pintor enamorat de la vida	04
El punt de vista	06
Les imatges	34
L'entrevista. L'il·lusionista Xevi	38
Contrastos	42
■ EL TINGLADO	44
■ DIRECTORI	47

EDICIÓ

AJUNTAMENT DE SANT FELIU DE GUÍXOLS
www.guixols.cat

REDACCIÓ

ARXIU MUNICIPAL
SERVEI DE PUBLICACIONS D'ARXIU
Cra. de Girona, 45-47
17220 St. Feliu de Guixols
Tel. 972 32 25 93

COORDINACIÓ

M. ÀNGELS SUQUET

CONSELL DE REDACCIÓ

JOSEP AULADELL, MARC AULADELL, PERE CARRERAS,
JORDI COLOMEDA, DAVID HERNÁNDEZ

COL·LABORADORS

AGRUPACIÓ FOTOGRÀFICA I CINEMATOGRÀFICA, SÒNIA
AGÜERA, SILVIA ALEMANY, CASA MÀGICA DE SANTA
CRISTINA D'ARO, ANNA ESCARPANTER, ALFONS HEREU,
IL·LUSIONISTA XEVI, MARIA MERCÈ MANERA, JORDI
GALLEGO, FRANCESC DE LA PEÑA, ROSA M. ROURICH,
M. ÀNGELS SUQUET

FOTO DE LA PORTADA

RETRAT DE JOSEP ALBERTÍ A PRINCIPIS DELS ANYS
60. AMSFG. FONS JOSEP ALBERTÍ COROMINAS
(AUTOR: DESCONEGUT)

ASSESSORAMENT LINGÜÍSTIC

ELISENDA LORÉS I MIREIA TRULL

DISSENY I MAQUETACIÓ

DOSIS PROJECTES GRÀFICS

IMPRESSIÓ

GRÀFIQUES BIGAS

ISSN 2013-0813
DIPOSIT LEGAL: GI-1.611-89

Cap part d'aquesta publicació, incloent-hi el
disseny, fotografies, dibuixos i estadístiques, no pot
ser reproduïda, emmagatzemada ni transmesa de
cap manera ni per cap mitjà (electrònic, mecànic,
òptic, de gravació o bé fotocòpia) sense autoritza-
ció prèvia de l'autor i editor.

Retrat de Josep Albertí als anys 70. AMSFG.
Fons Josep Albertí Corominas. (Autor: desconegut)

PRESENTACIÓ Josep Albertí ha estat un dels pintors més carismàtics de Sant Feliu de Guíxols, un artista polifacètic que també escrivia poemes i assajos, a part d'ésser un gran aficionat al cant. Era un home independent, enèrgic, arrauxat, extravertit, poc convencional i bohemí. Era, en definitiva, un gran seductor que gaudia de la vida amb els cinc sentits però que alhora tenia un vessant místic i espiritual que gairebé el convertia en filòsof.

En "Pitu" va néixer a Sant Feliu de Guíxols el 1913. Als anys quaranta ja pintava, però el 1953, arran de la seva primera exposició a l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols, es dedicà a la pintura com a professional. Va exposar a Barcelona, on va tenir bones crítiques i també a Suïssa, Alemanya i França. Va rebre nombrosos premis i distincions en diferents concursos i fires, però va treballar com un autèntic *freelance*. Al final dels anys vuitanta es va retirar a l'Hospital Municipal, afectat per una greu malaltia. Va morir el 4 d'abril de 1993 i va deixar un important llegat per a la ciutat que comprèn la seva casa del carrer de la Penitència i més de 200 obres.

Aquest any és el centenari del seu naixement i per aquest motiu l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols ha promogut la celebració de l'Any Albertí en el marc del Pla de Barris, on es preveuen actuacions per a la recuperació de la memòria històrica del barri i del seu patrimoni (àmbit 7.9). Des de la seva mort, Albertí ha estat homenatjat en diferents ocasions com ara les exposicions retrospectives dels anys 1995 i 1996, organitzades pel Museu d'Història de la Ciutat; els programes emesos per Ràdio Sant Feliu el 1996; el projecte de la Casa-Museu de Josep Albertí i l'exposició organitzada pel Museu d'Història i el Museu d'Art de Girona l'any 2001. L'any 2008, amb motiu del 15è aniversari de la seva mort, el Museu d'Història i la Comissió d'Amics d'Albertí van organitzar diversos actes a Sant Feliu de Guíxols i a la Casa Màgica de Santa Cristina d'Aro, respectivament. Enguany, l'Any Albertí es proposa mantenir viu el seu record i difondre la seva obra.

CALIDOSCOPI

Josep Albertí, el pintor enamorat de la vida

“Quan pinto procuro donar alguna cosa meva dins de cada pinzellada. La meva pintura jo voldria que, en lloc d’admirar-la, algú la pogués estimar”. Quan Josep Albertí va expressar el seu desig de com volia que la gent acollís la seva pintura, també va revelar la seva relació –tan íntima– amb els seus quadres. Va pintar i va viure apassionadament. Cadascuna de les seves obres està impregnada dels sentiments que l’envaïen quan la seva mirada es deixava seduir per un racó, per un moment, per una persona o per un paisatge. No volia que la seva obra simplement agradés, esperava que les persones l’estimessin, ja que d’alguna manera així l’estimaven a ell. Així voldríem que aquest ARJAU també servís per estimar Josep Albertí: Alfons Hereu en fa un retrat humà a partir de frases que ell mateix va dir; Anna Escarpanter desgrana els vincles d’aquest pintor amb el seu art i com va evolucionar al llarg de la seva trajectòria vital; Rosa M. Rourich explica la seva estètica i la posa al costat d’altres expressionistes; Sònia Agüera ens revela una faceta inèdita i delicada de l’Albertí escriptor, abans de la seva expressió per mitjà de la pintura, i Sílvia Alemany explica el llegat que Josep Albertí va fer a la ciutat de Sant Feliu de Guíxols, la qual fou motiu constant d’inspiració. A l’entrevista ens en parla l’il·lusionista Xevi, amic íntim i company del pintor.

Vist pel **RECORD** ALBERTINIANA. MEMÒRIA D'UN PINTOR-POETA. L'any 2013 és el centenari del naixement de Josep Albertí, un dels pintors més rellevants de Sant Feliu de Guíxols. Un personatge de gran carisma i forta personalitat, contrari a qualsevol mena de convenció, va viure de manera plena i totalment independent. Les difícils circumstàncies que va patir durant la seva adolescència i joventut, segurament van contribuir a fomentar la seva gran espiritualitat alhora que van influir en la seva pintura, de traç i colors fàcilment identificables.

En Pitu Albertí deia de vegades, mig en broma, mig seriosament: ***Vaig néixer al carrer de la Creu i moriré al carrer de la Penitència.*** No va ser ben bé així. Va morir a l'Hospital Municipal de la nostra Ciutat, al carrer del mateix nom, a les dues de la matinada del 4 d'abril de 1993, Diumenge de Rams, a l'edat de 79 anys, després d'una estada forçada, agreujada pel Parkinson que feia temps que patia. I va morir, tal com va viure, sol, en la seva pròpia i íntima soledat. I no és que fos un home solitari, ja que li agradava conversar amb els coneguts (amics, el que se'n diu amics, no sé si en tenia) amb aquells que hi tenia un *feeling* especial, amb els quals podia parlar de pintura, de música i de poesia, les tres coses que més li interessaven, i de futbol (llegidor empedreït de diaris esportius, de preferència *El Mundo Deportivo*). ***Hi ha una mica de tot. Sóc introvertit però al mateix temps també tinc coses d'extravertit... Vull dir que a vegades sóc un poeta i d'altres em sento com un futbolista...***

I no és que fos un home solitari, ja que li agradava conversar amb els coneguts (amics, el que se'n diu amics, no sé si en tenia) amb aquells que hi tenia un *feeling* especial, amb els quals podia parlar de pintura, de música i de poesia, les tres coses que més li interessaven, i de futbol

Sóc un enamorat de la vida, deia, crec que hi ha d'haver primer un enamorament de fora per trobar els nuclis de dins. Li agradava cantar, on fos i a l'hora que fos, nedar, escriure. Com diu l'enyorat Jaume Provencal: *de preferència era vegetarià, encara que menjava de tot, si el convidaves a bona carn i bon vi tampoc no deia que no, però no era el seu estil.* Portava una vida gairebé monàstica, es dutxava amb aigua freda tant a l'estiu com a l'hivern, bé, a l'hivern, a la cuina amb una mànega improvisada de dutxa i, a l'estiu, a l'eixida, on també hi havia la comuna. No tenia telèfon, ni televisor, ni cotxe. No fumava ni bevia alcohol. Més auster impossible.

Per què vivim? Vivim per participar en una recreació de la Creació que ens ha estat donada, i de la qual ni en formem ni en som forasters. Hem vingut a la vida per un procés involuntari-voluntari d'amor, participació i ofrena i només es viu quan s'estima... Va estar marcat a la seva adolescència pel mal de Pott (hi ha qui defensa que va ser un pronòstic mèdic errat) que el va immobilitzar en un llit prop de tres anys; per la mort del pare quan en Pitu estava internat en un camp de concentració a Argelers, al Vallespir, en pèssimes condicions (havia passat a França durant la guerra) i pel fet d'anar a una escola laica i descobrir la religió molt després (el pare era anarquista). Fets que propiciaren la lectura de textos d'autors molt diversos i que poden semblar, a simple vista, contradictoris. Com explica en Joan Canadell, els seus autors primerencs van ser Josep Maria de Sagarra, Joan Maragall i sobretot mossèn Cinto Verdaguer. La devoció per l'obra verdagueriana el

Teulats, 1966. Oli/tela 60,5 x 40,5 cm
Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols
(Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

portaria a descobrir els grans místics: Sant Joan de la Creu i Santa Teresa de Jesús, i aprofundir en el cristianisme. ***El sofriment és universal. El que fa el sofriment és el desig: si eliminem el desig eliminem el sofriment.*** Més tard s'endinsa en la *Biblia* i la *Imitació de Crist* de Tomàs de Kempis i, no satisfet amb això, llegeix tot el que fa referència al budisme, als vedes i fins i tot a la filosofia zen. I així anava descobrint el sentit de la vida: ***Quan trobi el Creador sabré el que és veritat. De moment la meua veritat és la que veieu penjada a les parets.***

Gran amant de la poesia, Albertí admirava F. García Lorca (especialment el *Romancero gitano*), Antonio Machado i Miguel Hernández, també Rubén Darío, Pedro Salinas, Gerardo Diego i Rafael Alberti. Més tard va descobrir Anton Txèkhov, Khalil Gibran (*El profeta*) i Rabindranath Tagore (*El jardiner*)

i s'inclinava per alguna d'aquestes obres si havia de fer un regal, excepte si era per a alguna persona del sexe femení, on llavors escollia *El petit príncep* d'Antoine de Saint-Exupéry o *Joan Salvador Gavina* de Richard Bach. Detallista fins a aquest extrem.

En el seu racó de lectura de la darrera casa que ocupà, al carrer de la Penitència, sempre hi havia tres llibres imprescindibles: la *Bíblia*, la vida de Miguel Fleta i *Així parlà Zaratustra* de F. Nietzsche, és a dir, la religió, el cant i la superació de l'home.

La personalitat d'Albertí era forta, difícil de fer-li canviar les idees, tot i escoltar el seus interlocutors amb benevolència. Molt tossut quan estava ben segur d'alguna cosa. Complex viure amb ell, acostumat a una anarquia horària i de costums. Bohemi en el sentit més ampli i autèntic del terme, força desordenat i deslligat de les convencions socials més prosaiques. Ni era el bohemí posat en circulació en el romanticisme, ni el marginat d'existència tràgica del naturalisme, sinó que entrava dins la tradició modernista d'un Casas o un Rusiñol. Difícil de convèncer per realitzar una activitat conjunta, enregistrar-lo, filmar-lo... Era difícil trobar el moment, el dia, l'hora, no podies quedar gairebé en res concret: si li venia bé ho feia, si no li venia bé no ho feia i quasi mai li venia bé. Poder-lo filmar pintant o fer-li fotografies esdevenia una tasca que només s'aconseguia amb paciència, sort i perseverança. L'espera era angoixant, el resultat plàcid. En vuit anys (1972-1980) només vaig veure'm capaç de filmar dues pel·lícules curtes, de nou i tres minuts, i poder fer-li unes dues-centes fotografies!

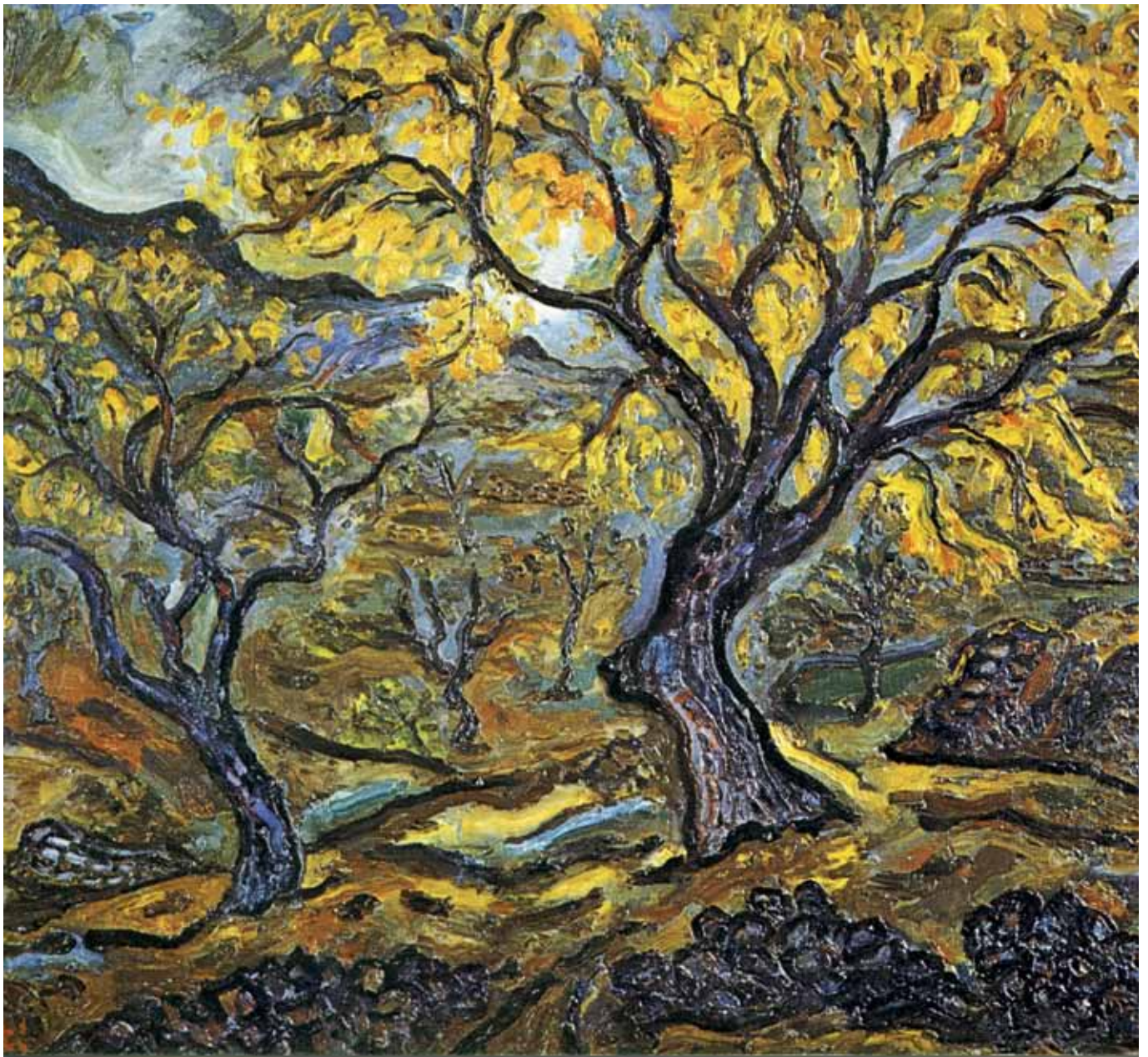
Bohemí en el sentit més ampli i autèntic del terme, força desordenat i deslligat de les convencions socials més prosaiques

Josep Vicente el definia força ajustadament quan parla de... *les seves genialitats lluminoses i els seus moments ombrius, en què per un instant la boca se li enrigia i la mirada li quedava quieta, fixada. Una persona, l'Albertí, que, a més de la seva singularitat d'artista, també en el seu tracte personal era un relleu diferent en el perfil, esmussat d'uns anys ençà, del paisanatge guixolenc. En Josep Albertí tingué la virtut de ser singularment diferent, cosa no pas sovint ni fàcilment admesa, i, alhora, era popular, admirat i estimat... un tipus humà en tensió i calma positives... una persona com em temo que aquesta terra ara com ara no en dóna: potser és que el geni loci ha perdut vigor, endut per qui sap què...*

Intentar trobar o plasmar pintura és, per a mi, procurar aconseguir Vida, mitjançant la poesia plàstica. Trobar Realitat, transmutar el que és natura, fer una recreació d'uns elements creatius que ens han estat donats... És tro-

bar unitat, equilibri, totalitat, unir l'objectiu amb el subjectiu, allò de fora i allò de dins. Mitjançant el que és epidèrmic, visible, intuir el que és essencial, invisible. Em moc primordialment pel nucli del sentiment, per intuïcions, fent participar l'ull de fora i la mirada interior. Dissecció i somni, sobretot un fluir del ser. Hi ha hagut en la forma unes diferenciacions entre la línia molt sovint negra, més uniforme i prima en el meu primer període, més gruixuda

*Castaños (Casares de las Hurdes), 1975. Oli/
tela. 73 x 92 cm. Museu d'Història de la
Ciutat. Sant Feliu de Guíxols (Autor de la
fotografia: desconegut)*

i trencada després, en la línia-taca més tard... però això és allò de fora, allò de dins, és sempre aquest nexa d'unió de terra i cel, d'expressivitat plàstica, tot el que, havent-me emocionat, vull transcriure.

*L'obra d'Albertí, escriu Anna Escarpanter, és un conjunt de vibracions misterioses subliminals, antiacadèmica, on el més important no és la figura, el dibuix, sinó plasmar el sentiment, l'esperit d'allò que pinta, d'allò que l'exalta. Es parla amb certesa que la seva pintura es mou entre Dionís i Apol·lo. Dionís com a força del sentiment i de l'emoció, i Apol·lo com a gran força de la bellesa formal, externa, amb la qual es revesteix el sentit emocional... una suma d'oposats, una unió d'oposats: vida-mort, forma-emoció, bellesa-malenconia, calma-vibració, serenor-por... I coincideix amb el propi pensament d'Albertí: **Jo, el que vull és el misteri transparent; es tracta de l'abraçada dels oposats, si no hi ha això, no hi ha vida; la vida amb la mort... els extrems es toquen.***

*La meva pintura és com un còctel. Quan pinto procuro donar alguna cosa meva dins de cada pinzellada. La meva pintura jo voldria que, en lloc d'admirar-la, algú la pogués estimar. La meva pintura és com un arròs al foc, que a la cassola bull i a la taula hi ha d'arribar serè. Quan jo pinto un quadre, n'hi ha un a dins meu que ho fa per mi. Quasi no ho veig, només sento el ritme. I ell mateix la defineix encara amb més precisió: **Analitzada la meva pintura, hi ha com una ornamentació que podria ser hindú (arbres, pagodes, ritmes de colors)... tot seguit la força eslava (ritmes orientals)... després quelcom de la barbàrie alemanya, un xic de la cultura francesa (la intimitat dels seus impressionistes)... i per últim la transparència del cel mediterrani i la mística densitat de Castella.***

La meva pintura jo voldria que, en lloc d'admirar-la, algú la pogués estimar

Al film *Dissecció poètica d'uns jardins* filmat el 1980 s'aprecia vivament, en plans filmats amb macro d'uns dos centímetres quadrats de tela, la seva definició del color: **en una pinzellada pots observar-hi fins a nou colors diferents. M'agrada jugar amb el color. La composició –el ritme, la forma– ja ve sola, dictada pel cor. No és cap problema...**

En una carta mai tramesa escrita a una bona amiga, datada el 30 de març de 1987, li comunica l'accident que el deixaria molt tocat i que segons ell seria el principi de la fi de la seva vida pictòrica. Escrivia: **L'1 de febrer d'aquest 1987, (jo l'alzina fosca i greu) quedava estès sobre el gel en una plaça de Zollikon, Zuric (Suïssa), a conseqüència d'una caiguda brutal en no poder rectificar un pas massa llarg. El braç esquerre (fractura de l'húmer subcapi-**

tal, sota la capsula de la clavícula). Un diumenge sense serveis mèdics, el braç penjava com quelcom mort. Ingress momentani (a les 5 de la tarda) al Servei d'Urgències de la Universitat de Zuric. Raig X, 2 radiografies, anestèsia total i manipulació. Posar els ossos a lloc, i els teixits arrancats i embenatge de gases amb guix, diversos controls mèdics, tret l'embenatge al cap de 12 dies i alguns serveis de recuperació. L'hauré de continuar molt de temps ací a Espanya, és a dir Catalunya, Sant Feliu... començo a poder valdre'm per mi sol, vestir-me, cordons de sabates, etc... estic com planxat d'ossos, muscles i nervis. Vaig tenir hematomes, moradures, verídaders "derrames" de sang a pit, braços, mans... la mà esquerra inflada... un dolor com de punxada elèctrica en tensar el muscle i cal tensar-lo a cada moment en fer recuperació, no puc posar el braç ni horitzontal ni vertical, però ho faré... lluitaré de grat o sense per millorar, per no quedar invàlid.

Segueixes un camí de perfecció i quan creus que hi has arribat, ve la mort! L'última etapa és abstracció en la seva pintura i, com explica Francesc de la Peña, *el primer any del Parkinson encara no li havia afectat la parla, el segon parlava més jo i el tercer fou l'any dels silencis, les mans ja no obeïen les ordres del cervell i començava a pintar sense pinzells, sense colors i sense tela. Mirant-li el rostre intuïes que passaven per la seva ment fragments de la seva vida, o potser tota ella.* I les monges de l'Hospital recorden haver-lo vist com, imaginàriament, pintava un quadre en el llit, feia anar la mà d'un costat a l'altre, tremolós, vibrant. Intentava plasmar les sensacions en el buit. Morí amb l'ànima encara creadora, viva, sensacional, com és tota la seva obra.

Potser la gran definició del seu treball és la que escriví per a la veu en *off* del film *Albertí (1972): Sentir el crit d'una vocació. Començar a treballar fins a adquirir consciència que podem servir-la amb dignitat. I, una vegada això assolit, donar-nos plenament amb humilitat i devoció, fins a formar tots dos una sola cosa.*

Alfons Hereu i Ruax
Investigador

NOTA

Les paraules en negreta han estat escrites o dites pel mateix Josep Albertí.

Les paraules de Jaume Provencal, de Joan Canadell i de Francesc de la Peña s'han extret del catàleg *Josep Albertí 1913-1993*, editat arran de l'exposició al Museu d'Art de Girona (agost-desembre 2001). Les de l'Anna Escarpanter són del seu treball de recerca sobre Josep Albertí i, les de Josep Vicente, del setmanari *Ancora* (3 de març 2005 i 14 d'agost 2008).

Vist per l'ART JOSEP ALBERTÍ, L'HOME QUE PROCURAVA ACONSEGUIR VIDA. Pot ser fàcil relacionar la pintura d'Albertí amb l'expressionisme i és difícil qüestionar la impressió que els seus quadres causen a aquells qui els contemplen. En canvi, establir la relació personal de l'autor amb la seva obra és alhora un repte i un misteri. Què hi havia del mateix Albertí darrere cada pinzellada? Per què pintava? Com reflecteixen els seus quadres la seva trajectòria vital? Josep Albertí mirava amb els ulls, però també amb la intel·ligència i amb els sentiments. Pintava per transformar allò que és invisible en visible.

*Intentar trobar o plasmar pintura és, per a mi, procurar aconseguir vida*¹. Diuen que l'art és una expressió de l'ànima. L'obra d'Albertí és un cant a la vida. Qui no tindria unes ganes boges de viure després d'haver passat part de l'adolescència al llit? Una de les etapes més importants de la nostra vida. Sembla que va patir² mal de Pott, una mena de tuberculosi òssia que el va fer estar molts mesos immobilitzat i enguixat. En aquest temps llegeix, pateix i somia. Creix la seva personalitat i és quan desenvolupa el seu misticisme i la seva espiritualitat: "em deia que estant d'aquesta manera s'havia transfigurat i s'havia transformat en un ésser espiritual, poètic, ple d'idees de bondat i misticisme"³. Deu anys després pateix un altre calvari: és empresonat el febrer de 1939 al camp de concentració d'Argelers i, estant allà, a Sant Feliu mor el seu pare.

Diuen que l'art és una expressió de l'ànima. L'obra d'Albertí és un cant a la vida. Qui no tindria unes ganes boges de viure després d'haver passat part de l'adolescència al llit?

Alliberat, es guanya la vida fent de fuster i ajudant al pintor i decorador Ponsjoan a pintar capses per a turistes que venien a Can Viader. Eren els anys 40, els primers anys del fenomen "sol i platja". Turistes i estiuejants descobrien un Sant Feliu i una Costa Brava molt diferent a la que ara coneixem. De les senzilles capses de suro passà a pintar els seus primers quadres, alguns olis però sobretot aquarel·les. No tenen la força que coneixem però tampoc amaguen la seva empremta. No els firma i si ho fa escriu "Coromi" –de Corominas, el segon cognom– com podeu veure en aquesta *Bahia*.

Bahia San Feliu de Guixols, 1949. Albertí firma "Coromi". Procedència: Col·lecció família de la Peña (Autor de la fotografia: Jordi Gallego)

1. Cita de Josep Albertí a: AMIR, X. *Vint-i-cinc artistes empordanesos*. Palafrugell: X. Amir, 1978.
2. Segons amics seus, Albertí sempre havia dit que va patir el mal de Pott.
3. Vegeu PROVENSAI, J. "Crònica d'una amistat" dins *Josep Albertí 1913-1993*. Museu d'Art de Girona, 2001.

Paisaje San Pol, 1951. Procedència: Col·lecció família de la Peña. (Autor de la fotografia: Jordi Gallego)

Pinta paisatges i marines sense deixar-se emportar encara pel seu univers imaginari de textura i color: tímidament utilitza colors pastel i defineix les formes. Segurament és conscient del que vol el mercat turístic.

Amb un quadre molt semblant a aquest de l'esquerra va guanyar el seu primer premi al concurs Condado de San Jorge. Era l'any 1954. Un premi de 1.000 pessetes "al mejor paisaje de artista no profesional"⁴ o com diu el catàleg de l'exposició "pintores que no hayan celebrado exposición individual"⁵. Aquest concurs era convocat per iniciativa privada⁶ "para la mejor propaganda y difusión de las bellezas de nuestra Costa Brava"⁷. Albertí va presentar dos quadres, el *Paisaje San Pol* amb el qual va obtenir el seu primer premi i *Eucalipto y Pino*. Albertí no pintava en va. El Comtat Sant Jordi de Calonge, que donava nom als premis i on tenia una casa el generós promotor del concurs, era "un rincón fertilísimo con abundante vegetación (pinos y eucaliptos)"⁸.

El premi li va donar forces per continuar. Sempre reconforta que et reconguin la feina. *Vaig començar a pintar el 1952; la gent em prenia el pèl, venien i se m'embrutaven el dit de pintura. Després, a poc a poc, varen venir comentaris favorables dels crítics i la gent ja no s'hi va veure tan en cor*⁷. Dos anys després de guanyar el seu primer premi va exposar a la Sala Argos de Barcelona on *La Vanguardia Española* cita "Este es un nuevo pintor de nuestra Costa Brava que se nos descubre con una pintura valiente, intensísima en su expresión y arrebatada en su color [...]"¹⁰.

Pinta paisatges i marines sense deixar-se emportar pel seu univers imaginari de textura i color: tímidament utilitza colors pastel i defineix les formes. Segurament és conscient del que vol el mercat turístic

A partir del gran èxit a la Sala Argos, Josep Albertí comença a participar en concursos i no deixarà d'exposar. A la seva firma sempre l'acompanyaran els paisatges de Sant Feliu i de la Costa Brava.

Comença aquí a treure allò que portava a dins. És l'anomenada *primera etapa*, comprèn els anys 50-60. Els colors són més forts, més vius. Renuncia al dibuix com a tal per expressar el sentiment. La manca de perspectiva és potser una manera de volar. Comença a generar vida.

Descobreix el que ell anomena *poesia plàstica* com a mitjà per aconseguir vida

En els anys de la malaltia havia llegit *Així parlà Zaratrustra* de Nietzsche. Zaratrustra, aquell qui ve de l'home i duu cap al superhome, aquell qui diu sí a la vida davant la seva negació, el vitalista que esmicola el nihilisme. Tracta la solitud personal com a destí de l'home contemporani, aquell que assumeix la seva pròpia solitud com a recurs inevitable per superar-la mitjançant la seva conversió en font d'energia creadora. La pintura serà el seu vehicle: *Intentar trobar o plasmar Pintura és per a mi procurar aconseguir Vida, mitjançant poesia plàstica*¹¹.

Als anys 60 aconsegueix la seva màxima expressió. Comença el que s'ha definit com la seva *etapa expressionista*. La pinzellada reflecteix sentiment. Albertí té la seva mirada interior i exterior. D'una banda enfoca els paisatges de Sant Feliu i racons de la Costa Brava. D'altra, l'afany d'aconseguir vida davant les dificultats que aquesta ens dóna. Cada vegada el dibuix

Als anys 60 aconsegueix la seva màxima expressió. Comença el que s'ha definit com la seva etapa expressionista. La pinzellada reflecteix sentiment. Albertí té la seva mirada interior i exterior

A dalt, d'esquerra a dreta:

La parròquia. 1955. Oli/tela. 73 x 92 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guixols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

Paisatge. 1957. Oli/tela. 61 x 73 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guixols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

L'estació. 1960. Oli/tela. 51 x 61 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guixols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

4. *La Vanguardia Española*, divendres 18 de juny de 1954, pàg.15 a "Los premios Condado de San Jorge".
5. *Catàleg Premios Condado de San Jorge 1954 Galerías Layetanas. Barcelona. Del 3 al 19 de junio*. Consultable a <http://josepalbertipintor.blogspot.com.es/pl/catalegs.html>
6. Iniciativa de don Francisco Pujol Mas.
7. *La Vanguardia Española*, divendres 18 de juny de 1954, pàg.15 a "Los premios Condado de San Jorge".
8. CANER, Pere. *Onomàstica de Calonge*, 1955.
9. Cita de Josep Albertí a: CULLELL, Josep; MASSALLÉ, Emili. "Entre Dionissos o Apol·lo o el misteri transparent. Pitu Albertí, un pintor guixolenc" dins *Es Corcó*. Sant Feliu de Guixols, núm. 10, 1981.
10. *La Vanguardia Española*, divendres 1 de juny de 1956. Fragment de la crítica "Albertí en Argos", pàg.9.
11. Cita de Josep Albertí a: AMIR, X. *Vint-i-cinc artistes empordanesos*. Palafrugell: X. Amir, 1978.

pren menys importància. El gruix de pintura crea textura. Els colors són vius, apareix el negre. Busca el que ell anomena *el misteri transparent*: *Jo el que vull és el "misteri transparent" [...] Es tracta de l'abraçada dels oposats, si no hi ha això, no hi ha vida: la vida amb la mort, etc., els extrems es toquen*¹². És capaç de crear una tempesta de color i alhora calmar-la. Alfons Hereu recorda que Albertí definia la seva obra com un desequilibri ben equilibrat¹³.

Mirar per trobar Realitat

*La gent confon el real amb el visual: l'ull no mira, l'ull només veu. Per veure realitat hi ha d'haver una convergència: l'ull del sentiment, l'ull de la intel·ligència i l'ull físic; llavors això dona la realitat, perquè tot es comunica*¹⁴.

Amb aquesta "realitat" Albertí arriba a la seva època esplendorosa. La pinzellada, gruixuda, marca el ritme i la força. Interpreta més enllà dels nostres ulls i tal com escriu el crític d'art Quevedo "El artista no mide el alcance de su obra sino que se identifica en ella; no la determina, la expresa. La hace depender de su yo, que es dónde está su validez"¹⁵. Són els *paisatges de l'ànima* que anomena Pilar Giró¹⁶.

Ja té una trajectòria consolidada com a artista. Ha pintat un mural als antics estudis de Ràdio Sant Feliu i a un gimnàs de Platja d'Aro. Ha dissenyat cartells, com el "Recordant a Pau Casals" (1976), el cartell del XV Festival Internacional de Film Amateur de la Costa Brava (1977) o el de Primera Festa Catalana dels Escacs (1978) i ha passat a formar part de la història de la filatèlica dibuixant el mata-segells commemoratiu de la IV Exposició Filatèlica organitzada per la Societat Cultural i Recreativa Nou Casino La Constància.

Ha exposat a bona part de l'Estat espanyol i a l'estranger, sobretot a Suïssa i Alemanya. Arreu ha portat el seu nom i el nom i els paisatges de Sant Feliu: "No es frecuente hoy dentro de la pintura figurativa encontrarnos con un pintor que se expresa tan profundamente como lo hace Albertí, el notable pintor de Sant Feliu de Guíxols [...]"¹⁷.

12. Cita de Josep Albertí a: CULLELL, Josep; MASSALLÉ, Emili. "Entre Dyonissos o Apol·lo o el misteri transparent. Pitu Albertí, un pintor guixolenc" dins *Es Corcó*. Sant Feliu de Guíxols, núm. 10, 1981.
13. Vegeu HEREU, A. "Albertí, radiografia del personatge" dins *Josep Albertí 1913-1993*. Museu d'Art de Girona, 2001.
14. Cita de Josep Albertí a: CULLELL, Josep; MASSALLÉ, Emili. "Entre Dyonissos o Apol·lo o el misteri transparent. Pitu Albertí, un pintor guixolenc" dins *Es Corcó*. Sant Feliu de Guíxols, núm. 10, 1981.
15. A. Quevedo, crítica de l'exposició de Josep Albertí a la galeria d'Anne Barchet, Madrid 1974. També publicades al setmanari *Ancora*, 30 de maig de 1974.
16. A *Josep Albertí (1913-1993)*. *Escoltar el món, interpretar pintura*. Catàleg de l'exposició. Museu d'Història de Sant Feliu de Guíxols, 2008.
17. R. Santos Torroella a *El Noticiero Universal*. Barcelona, 29 abril 1975.
18. Cita de Josep Albertí a: CULLELL, Josep; MASSALLÉ, Emili. "Entre Dyonissos o Apol·lo o el misteri transparent. Pitu Albertí, un pintor guixolenc" dins *Es Corcó*. Sant Feliu de Guíxols, núm. 10, 1981.
19. Cita de Josep Albertí a: AMIR, X. *Vint-i-cinc artistes empordanesos*. Palafrugell: X. Amir, 1978.
20. Cita de Josep Albertí a: AMIR, X. *Vint-i-cinc artistes empordanesos*. Palafrugell: X. Amir, 1978.
21. Segons una comunicació personal de Francesc de la Peña.
22. Cita de Josep Albertí a: AMIR, X. *Vint-i-cinc artistes empordanesos*. Palafrugell: X. Amir, 1978.

Un pintor ha d'expressar la realitat transformant allò invisible en visible

Però tot està unit i abraçat, eh? Terra i cel és el mateix quasi. La meua pintura expressa la síntesi, la reconciliació de la vida. Un pintor ha d'expressar la realitat. En la realitat, però, hi ha el perifèric i l'essencial. Tot és necessari¹⁸.

Albertí copsa la realitat amb el que ell anomena *transmutar el que és natura*, materialitzant un paisatge o personatge i transformant allò invisible en visible. Només així aconsegueix la unitat i l'equilibri.

Trobar Realitat, transmutar el que és natura, fer una recreació d'uns elements creatius que ens han estat donats... És trobar unitat, equilibri, totalitat, unir l'objectiu amb el subjectiu, allò de fora i allò de dins¹⁹.

Compagina aquests paisatges amb el que s'ha denominat la seva *etapa simbolista*, l'única que no segueix un ritme cronològic i que es caracteritza per un únic tema: els rostres. Amb la sensualitat d'unes línies ho diu tot. Sap que amb l'aquarel·la i el pastel el resultat és excel·lent. Són rostres senzills, però amb una expressivitat sublim. Representats com a semidéus, copsa ànimes i en realça el misticisme. *Mitjançant el que és epidèrmic visible, intuir el que és essencial invisible²⁰.*

Aquest és l'últim paisatge que pinto²¹ va dir regalant-lo a un bon amic. Era el setembre de 1989. Poc temps més tard pintà per a un regal de casament *La donzella*, l'últim quadre a l'oli que va pintar en certes condicions.

El Parkinson l'havia afectat. Iniciava el que s'ha anomenat *etapa d'abstracció*, amb molt color i molta forma però sense gairebé dibuix. Havia arribat a la seva expressió més profunda, havia arribat al final de la seva vida. Al llarg dels anys, Albertí va crear tot un univers plàstic per aconseguir vida. Ens queda la seva obra, testimoni de paisatges que molts no hem conegut i de paisatges que molts recordem, però paisatges que desprenen aquella ànima que Albertí anomenava *Realitat*. Paisatges que desprenen Vida.

Intentar trobar o plasmar Pintura és per a mi procurar aconseguir Vida, mitjançant poesia plàstica. Trobar Realitat, transmutar el que és natura, fer una recreació d'uns elements creatius que ens han estat donats... És trobar unitat, equilibri, totalitat, unir l'objectiu amb el subjectiu, allò de fora i allò de dins. Mitjançant el que és epidèrmic visible, intuir el que és essencial invisible²², Josep Albertí responent a *Què és per a tu pintura?*

Anna Escarpanter Llandrich
Intèrpret del Patrimoni

Sobre aquestes línies, de dalt a baix:

(Sense títol), 1989. Procedència: Col·lecció família de la Peña. (Autor de la fotografia: Jordi Gallego)

La donzella, 1990. Procedència: Col·lecció Maria Mercè Manera. (Autor de la fotografia: Jordi Gallego)

Vist per la **COMPARANÇA** TRES CÒCTELS PER BRINDAR. Res neix del no-res, ni l'obra d'un artista ni la seva valoració. En tot procés de creació hi conflueixen la trajectòria vital de l'autor, les circumstàncies personals i també els seus referents visuals i culturals. La valoració des d'un punt de vista tècnic parteix de l'anàlisi de l'estil i de la tècnica, de la confrontació amb altres creadors. No obstant això, l'anàlisi comparativa, més que limitar-se a ressaltar les semblances entre autors, pot convidar-nos a desxifrar l'essència mateixa de l'obra per poder endinsar-nos-hi i fruit-ne plenament.

L'Albertí, amb el seu enginy particular, resumia la seva pintura dient que era d'estil expressionista, amb alguna coqueta d'abstracte, barrejat amb una mica d'impressionisme desfet en figuratiu. "És com un còctel", assegurava. Així ho explica Joan Domènech en la introducció al catàleg dedicat a Josep Albertí pel Museu d'Art de Girona el 2001.

Enginyós però lúcid, no parlava per parlar. En aquest llistat genèric dels ingredients principals amb els quals elabora els seus còctels pictòrics, posa en primer lloc l'expressionisme, ingredient tan fonamental i indispensable, tan determinant del seu sabor final, que dona nom a tots els seus còctels. Expressionisme entès evidentment en el sentit literal i més ampli del terme, el d'expressar el que hom sent enfront del que veu o viu.

En aquest llistat genèric dels ingredients principals amb els quals elabora els seus còctels pictòrics, posa en primer lloc l'expressionisme, ingredient tan fonamental i indispensable, tan determinat del seu sabor final, que dona nom a tots els seus còctels

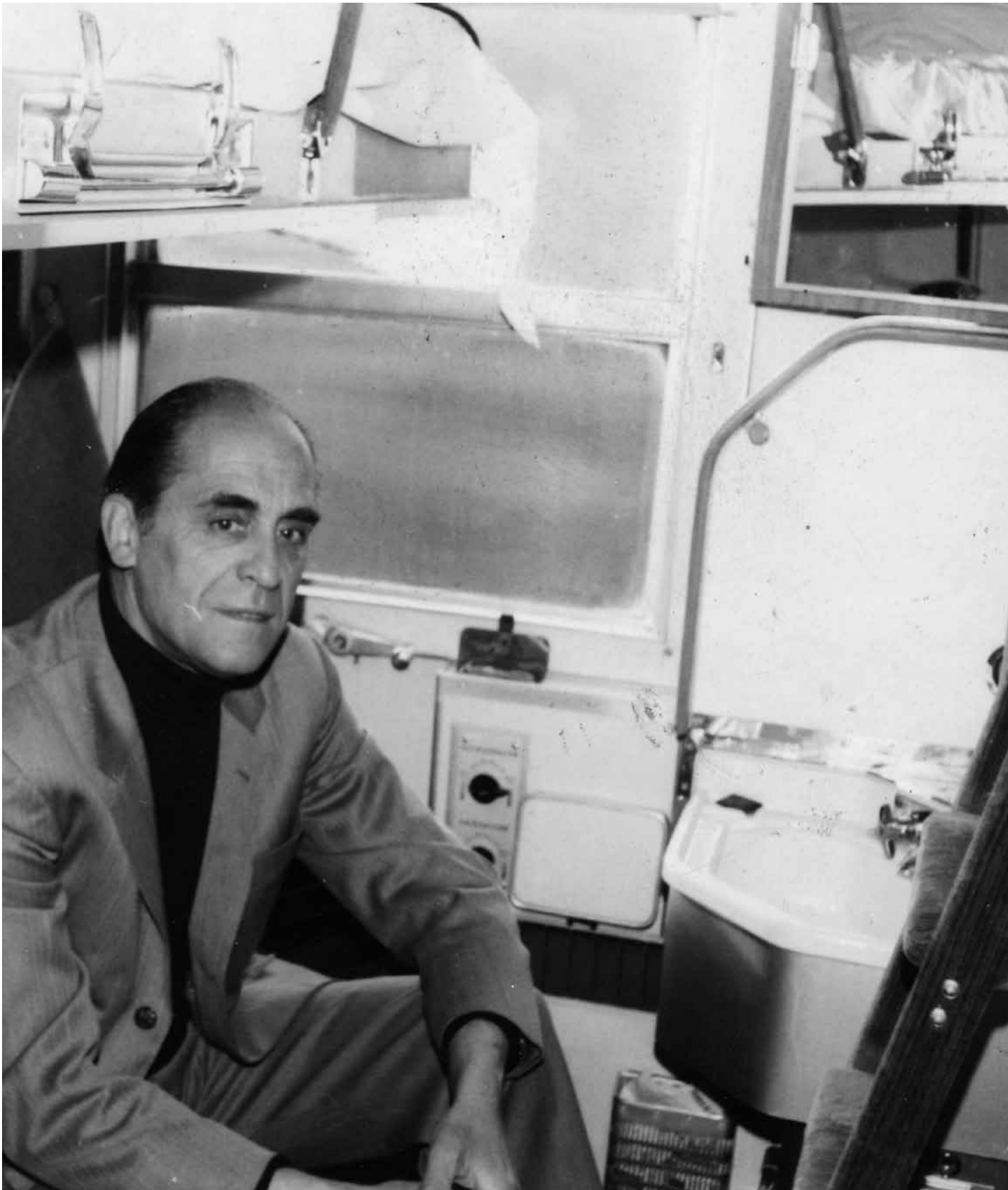
La "coqueta d'abstracte" l'afegeix, em sembla, quan l'emoció per l'activitat pictòrica abstruï l'artista del seu entorn i el captiva en el joc de ritmes i de colors que emergeixen en la seva obra, tal com l'enamorat és arrabassat per moments per l'amor que sent pel seu amor. Això reforça el sabor expressiu de l'obra, excepte en algunes obres del seu últim període, les dosis d'abstracció són puntuals i moderades.

La "mica d'impressionisme" em costa de detectar, potser no tinc el paladar prou fi o bé és tan mica i tan barrejat que resulta difícilíssim d'identificar. Els jocs de llums i ombres del moment sempre canviant no semblen interessar-li gaire, per no dir gens. En la majoria de les seves obres, el moment del dia és incert i la llum o l'ombra sembla emanar dels propis objectes. I quan el moment del dia o l'estació de l'any pren protagonisme, com en els paisatges a la tardor o en les postes o sortides del sol, no cerca tant plasmar el moment canviant sinó com ressona en el seu esperit. La càrrega simbòlica i emotiva pesa més que la física dels elements atmosfèrics o estacionals.

Finalment, el conjunt resultant de la barreja dels tres ingredients és "desfet en figuratiu". Què vol dir? Que sense la figuració no hi hauria "desfeta" i, per tant, no hi hauria còctel, és a dir, pintura? Expressió/figuració són els dos pols d'atracció i de tensió en la seva pintura. De llur encontre, salta la guspira que encén tot el procés pictòric.

Podríem dir que Albertí necessitava mantenir les formes com a vas de contenció de les emocions desfermades, però en ell, les formes són part de la pintura i,

Retrat de Josep Albertí en un vagó de tren, cap al 1970.
AMSFG. Fons Josep Albertí Corominas. (Autor: desconegut)

per tant, part de les emocions desfermades. Desfet un i altre cop per l'abraçada impossible, la tensió mai resolta del tot entre oposats –forma i color, objectiu i subjectiu, somni i dissecció–, es desfeia en l'anhel d'apropar-s'hi, en els colors que barrejava amb passió i en les formes prèviament traçades en negre que els rebien. D'aquesta abraçada, d'aquesta desfeta enamorada, naixia la seva pintura.

Desfet un i altre cop per l'abraçada impossible, la tensió mai resolta del tot entre oposats –forma i color, objectiu i subjectiu, somni i dissecció–, es desfeia en l'anhel d'apropar-s'hi, en els colors que barrejava amb passió i en les formes prèviament traçades en negre que els rebien

Dit això, sembla obvi que l'Albertí, home apassionat i antiacadèmic per naturalesa, no va recórrer mai a cap fórmula preestablerta ni a cap càlcul racional i, encara menys, mercantilista per elaborar els seus particulars còctels pictòrics. No barrejava quantitats sinó qualitats, les qualitats que tot enamorat sap veure en allò que desperta el seu amor per petit i insignificant que sembli. Pintava allò que estimava i per això no volia que admiréssim la seva obra, sinó que l'estiméssim. Com qui estima un fill, un germà o un amic, no perquè siguin perfectes sinó per ser qui són, pel que als nostres ulls "representen".

Com que estem de festa, que celebrem els cent anys del naixement d'en Josep Albertí, pintor, poeta, cantant, enamorat de la vida, voldria brindar per ell amb alguns dels seus especials còctels pictòrics juntament amb artistes que van ser per a ell font d'inspiració i admiració, no per avaluar i comparar analíticament ingredients i fórmules, sinó per assaborir, per gaudir millor l'especial alquímia de la seva pintura.

La cuina de la casa d'Albertí al carrer d'en Cúbias, i el dormitori de Van Gogh a Arles, dos interiors que podrien perfectament pertànyer a la mateixa casa pobre i humil. De la cuina, ens en mostra només el racó de la llar, un mig

D'esquerra a dreta:

Josep Albertí, *La cuina*, 1961. Oli/tela 60 x 73 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

Vincent van Gogh, *Dormitori de van Gogh a Arles*, 1889. Oli/tela 73 x 92 cm. The Art Institute of Chicago

Pinzellades enèrgiques i dinàmiques, colors vius, l'accent posat en el retrat dels personatges, en la relació de proximitat tan estreta entre ells que pràcticament anul·la l'espai físic

pla amb poca perspectiva. Van Gogh, en canvi, exagera la perspectiva per poder mostrar tot l'espai. El pla del terra és força inclinat, ocupa gran part del quadre, creant sensació d'inestabilitat, com si en qualsevol moment tot pogués caure en el no-res. En la cuina, és el pla vertical del foc a terra i de la cuina econòmica el que ocupa gairebé tot l'espai, però les velles rajoles desgastades i un tant desencaixades del terra, en lleugera perspectiva també inclinada, no donen tampoc sensació de fermesa i seguretat.

Pintats de manera enèrgica, en tons blaus verdosos i grocs ataronjats, delimitant amb cura els objectes més insignificants per ressaltar-ne la importància, ambdós transmeten el valor afectiu de refugi i caliu que per a ells representava, alhora que el seu sentiment de soledat. La llar buida –el foc que preserva el poc caliu que queda–, les dues cadires buides també del dormitori, al costat del llit, amb dos coixins d'un home que sabem, però, que dorm sol, l'edredó vermell passió de qui anhela companyia i que marca el punt central i càlid del quadre, temperat pel blau cel de les parets. La finestra, al fons, un xic entreoberta però no prou per veure l'exterior, només el reflex fred de la llum en els vidres. De la cuina no ens en mostra cap finestra, cap sortida a l'exterior. El moment del dia és impossible de determinar. Un espai com suspès en el temps. Cap taula, cap cadira per seure a menjar. Qui cuina? Qui manté el caliu?

Protecció i aïllament, caliu i soledat alhora. Retrat d'un estat d'ànim –també d'un estat material i econòmic de l'artista– a través de l'espai que habita.

Pinzellades enèrgiques i dinàmiques, colors vius, l'accent posat en el retrat dels personatges, en la relació de proximitat tan estreta entre ells que pràcticament anul·la l'espai físic. El que se'ns mostra és l'espai relacional.

D'esquerra a dreta:

Josep Albertí, *Germans Conet*, 1967. Oli/tela 50 x 61 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

Oscar Kokoshka, *Els amics*, 1917. Oli/tela 102 x 151 cm. Neue Galerie, Wolfgang-Gurlit-Museum, Linz. © Fondation Oscar Kokoshka, VEGAP, 2013

L'aigua és aquí el tema central, el protagonista, l'aigua en moviment, que avança inexorablement, desborda el primer pla, nega l'espectador que contempla l'escena abans de ser emportat pel corrent

Els germans miren frontalment, posen per al retrat, però d'una manera tan natural i íntima, sense cap artifici, que ens els imaginem anant així per la vida, junts i ben avinguts. Tan junts que el cos d'un sembla fondre's en el de l'altre més que estar rere seu. Dos caps per a un sol cor. Els caps queden retallats contra un fons pla, sense profunditat. La profunditat ve donada per les mirades, unes mirades més cap endins, cap a la percepció del seu món interior compartit que cap enfora, cap a nosaltres. No ens interroguen, no posen realment, són. Sense cap mena d'artifici. Com en *Els amics* de Kokoschka, on els personatges tampoc posen per al pintor, encara que el mateix artista els mira frontalment o de reüll. El clima entre ells és de confiança, comparteixen vides i inquietuds de fa temps. L'espai relacional és l'únic que interessa al pintor, les pinzellades vives i fluides entre uns i altres teixeixen la trama de complicitats entre un grup d'amics. Envoltats en la penombra, pressentim que aquesta trama, aquesta vibració de les pinzellades, pot variar i modificar-se amb el temps. Un temps, un espai un xic opressiu, potser perquè transmet el clima d'angoixa pel començament de la Primera Guerra Mundial. En el *Germans Conet*, en canvi, les pinzellades que tracen els retrats són tan sòlides i fermes, tan clares i contundents com la seva relació. Les pinzellades imprecises i esborronades del fons ajuden a focalitzar tota l'atenció en els dos rostres, a accentuar més si es pot la seva concreció.

L'aigua és aquí el tema central, el protagonista, l'aigua en moviment, que avança inexorablement, desborda el primer pla, nega l'espectador que contempla l'escena abans de ser emportat pel corrent.

Des d'on pinta el pintor? Des del mar mateix, amb l'aigua als peus o fins al

D'esquerra a dreta:

Josep Albertí, *Rierol*, 1986. Oli/tela 54 x 65 cm.
Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

Edvard Munch, *L'ona*, 1921. Oli/tela 100 x 120 cm.
Munch Museet, Oslo. © The Munch Museum / The Munch Elligsen Group, VEGAP, 2013

coll? Des del rierol que tot s'ho emporta? O des de fora de l'escena, des de l'aire o del cel, com des d'un més enllà?

Si en el quadre dels *Germans Conet* tot té lloc en un primer pla, aquí Albertí recorre a la perspectiva, igual que Munch, com a ingredient expressiu fonamental. La línia de l'horitzó molt alta, les línies de perspectiva en un angle tan extremadament obert que excedeix la base del quadre.

La terra ferma queda lluny, molt lluny, inaccessible, l'aigua s'interposa entre la terra i nosaltres. El corrent ens n'allunya. I encara que en *L'ona* el moviment del vent i del mar d'esquerra a dreta ens podria portar a terra ferma, les línies corbes de les ones eixamplant-se exageradament cap a nosaltres ens empenyen fora del quadre.

El cel cobert no deixa veure més enllà. L'aigua tampoc és transparent. La superfície del mar reflecteix els colors del cel tapat. L'aigua del rierol, en canvi, és d'un blau tan espès, tan dens, que sembla més sòlid que tot el que l'envolta. No reflecteix els tons del cel, però tampoc deixa veure què amaga al fons.

Tota la força concentrada en aquest rierol, que ve de lluny, minúscul primer per acabar obrint-se pas entre els marges sinuosos que desbarata i arrossega al seu pas la vegetació tremolosa que no el pot contenir, la casa cada cop més lluny, més petita, com una casa de joguina o de pessebre, una casa empetitida per les forces de la naturalesa a la qual ja no hi ha retorn possible. Rierol avall, la vida se'ns emporta... no hi ha refugi ni protecció que valgui. Pintat cap al final de la seva vida, aquest rierol que desfà les formes sòlides al seu pas, precipitant-nos corrent avall, contrasta amb moltes de les seves pintures en què el moviment és, al contrari que aquí, gairebé sempre ascendent, vegeu *La parròquia*, *El barri de l'Estació* o *L'antiga carretera de Palamós*, per exemple).

El traç precís i fred de Munch, la geometria matemàticament calculada, contrasta amb la geometria deformada i la pinzellada sinuosa i passional d'Albertí. Però tant l'un com l'altre ens submergeixen de ple en un corrent d'angoixa, de davallada inexorable.

Diu però Heràclit, un dels seus mestres estimats: "el camí de baixada i el camí de pujada és un i el mateix."

Salut i per molts anys!

Rosa M. Rourich

Llicenciada en Filosofia i Belles Arts

Vist per la **LITERATURA** ESCRITS INÈDITS. L'impuls creatiu i la vitalitat de Josep Albertí es va manifestar per mitjà de la pintura, el cant i la poesia. No obstant això, la recent descoberta d'un conjunt d'escrits realitzats per Josep Albertí entre el 1938 i el 1940 que ell mateix anomena *Àlbum d'impressions*, just abans d'iniciar-se com a pintor, constitueixen una valuosa aportació al coneixement d'aquest artista. La qualitat d'aquests treballs demostra les seves aptituds com a creador, alhora que es comença a endevinar la seva capacitat d'emocionar-se amb la mirada, juntament amb alguns temes que pintarà posteriorment.

L'escriptura d'artista esdevé una eina bàsica de coneixement ja que sovint aporta informació de gran valor i pot contribuir a la significació de la pròpia obra plàstica de l'autor. En aquesta línia és d'agrair la recent troballa a l'Arxiu Municipal de Sant Feliu de Guíxols d'una primerenca antologia de textos inèdits del pintor Josep Albertí que ha permès, per una banda, establir una relació entre aquests escrits i l'obra pictòrica posterior i, per l'altra, revelar i ordenar noves dades biogràfiques que constaten la presència d'una accentuada sensibilitat artística com a qualitat innata en ell.

Es podria dir que, fins a dia d'avui, parlar d'Albertí com a escriptor és parlar de poesia. De fet, pintura, cant i poesia són els tres grans eixos vertebradors sobre els quals transcorre la seva vida. Tanmateix, el grau de reconeixement que aconseguí en cadascuna d'aquestes disciplines artístiques difereix molt d'una a l'altra. Així, tot i que és ben sabut que fou un gran amant d'aquest art del llenguatge i un desitjós aspirant a poeta que divulgà un considerable nombre de poemes, no destacà especialment per les seves qualitats com a tal.

Els poemes són, dins els escrits d'Albertí, la vessant pública, la que fa per als altres, però, si tenim present la quantitat i la qualitat d'aquesta nova descoberta, no és l'única producció escrita de l'artista a considerar. Resulta sorprenent trobar-se amb un material de joventut que pertany a un període força desconegut, pel fet de tractar-se d'una pràctica textual gens habitual per part seva, així com la vehemència d'aquest en oposició a la sovint qüestionada poesia coneguda.

Es tracta d'una sèrie de seixanta-vuit escrits realitzats entre l'estiu de 1938 i la primavera de 1940, en tres fases. Tots els textos estan datats a Sant Feliu de Guíxols i numerats com a *treballs*, la qual cosa ha permès realitzar-ne fàcilment una relació. Destaquen pels suports i el moment en què van ser escrits, pel seu contingut en relació amb el context històric i, sobretot, pel caràcter puntual d'aquests. Un fet que molt probablement es deu a què, en el seu moment, aquests escrits tingueren una funció molt concreta: suplantar la necessitat d'expressar-se a través de la pintura.

El títol que s'ha donat a la recopilació té el seu origen en el *Treball núm. 14*, "Viatge", on el mateix Albertí diu: *Avui serà el gran dia, em deia jo! Serà un viatge profitós. El finestral serà pantalla d'imatges belles; notes variades de colorit seran copsades pels teus ulls, i pensament i sentiment, agermanats, faran néixer diverses notes de color escrites; nous treballs amb què engrossir el teu Àlbum d'Impressions.*

Un tros de cel, el mar, la vegetació... Són principalment els motius pels quals es deixa ullprendre. Aquells que li permeten captar un bri d'esperança tot

Aquarel·la de l'any 1940. Col·lecció família de la Peña. (Autor de la fotografia: Jordi Gallego)

Un tros de cel, el mar, la vegetació... Són principalment els motius pels quals es deixa ullprendre [...] I és que la temàtica dels escrits, com la de bona part de la seva obra, és bàsicament paisatgística i ganxona

evadint-se momentàniament dels desastres de la guerra presents arreu. I és que la temàtica dels escrits, com la de bona part de la seva obra, és bàsicament paisatgística i ganxona. La pràctica totalitat de les postals descrites en aquests *treballs* són fàcilment identificables amb el Sant Feliu del moment: la riera, l'horta, *la casa blanca*, la fruiteria...

El to dels escrits, pel grau d'encís vers el que el deixa absolutament meravellat, pot recordar el d'alguns dels autors que han quedat seduïts davant la bellesa de la Costa Brava i/o de Sant Feliu de Guíxols: el mateix Josep Pla, Ferran Agulló, Narcís Comadira, Salvador Albert... I, com no podia ser menys, Agustí Calvet *Gaziel*. Establir comparacions, però, seria un error. Albertí no escriu per intentar explicar i/o descriure poèticament una bella contemplació als altres. Ell coneix l'entorn on viu al detall, l'estima, l'admira, l'escolta i s'hi submergeix esperant trobar-hi un punt d'atracció que li arribi a l'ànima. Cerca el palpit que desprèn tot allò que l'envolta per necessitat i amb un clar objectiu: enriquir el seu propi esperit.

És evident que el vincle dels *treballs* amb l'obra pictòrica del mateix autor és un xic especial per la seva excepcionalitat. Són molts els artistes que al llarg de la seva trajectòria se serveixen de l'escriptura com a element complementari o part del seu univers artístic. Però Albertí aquesta pràctica la concentra en un període molt curt i concret, quan encara no es dedica plenament a la pintura i, curiosament, en un moment en què no produeix res. Cal valorar, doncs, l'esforç d'aquest intens i fructífer petit espai de temps en què no es deixa anar per l'impuls que sempre el guiarà en pintura i s'esmerça a buscar la combinació de paraules que, tal com si d'una mescla de pigments es tractés, li permeten plasmar allò que "veu". I és que, un cop els colors li cauen a les mans, aquests es convertiran per sempre més en la seva força poètica.

Els lligams entre ambdues creacions són, malgrat tot, molt estrets i deixen entreveure ja una manera de funcionar que resulta familiar per a aquells/es que coneixen el *tarannà albertinià*. El mateix títol d'aquest recull d'escrits evidencia que el seu mirar particular, en què en un primer moment sempre es deixa impressionar, ja l'acompanyava de ben jove.

Albertí no descriu mai la imatge real que l'envolta en les seves pintures com tampoc ho fa en aquests *treballs*. La seva evasió es fa palesa, sobretot, a la primera tongada (la que va de l'agost al desembre de 1938). Sant Feliu, com moltes altres ciutats, està pràcticament en ruïnes i és bombardejada con-

tínuament. Com es pot anar fent lírica davant d'aquest panorama? Doncs perquè, a excepció dels darrers cinc treballs d'aquesta primera sèrie en què ja no pot resistir més la cruesa de la situació i acaba reflectint l'horror de la guerra en un petit grup d'escrits, tal com si d'una rendició es tractés, el que fa és travessar el dramàtic teló de fons que l'empresona. Obre petites escletxes de llum amb què omplir l'esperit.

La seva capacitat de captar l'essència de les coses, d'obrir-se davant el món per cercar-ne la bellesa, es gesta en unes circumstàncies absolutament adverses. Tal vegada moltes d'aquestes impressions foren guardades per quan vinguessin temps millors, per no deixar-les escapar, per retenir-les i poder-les recuperar cavallet davant i paleta en mà...

Precisament, un dels aspectes que més crida l'atenció a l'hora de posar en relació aquests escrits tan anteriors amb la seva obra posterior és la coincidència en alguns títols i temes pintats. Això succeeix, per exemple, i en un dels casos més evidents, quan es té al davant el *Treball núm. 3*, "La barca vella". L'Albertí va pintar al llarg de la seva vida unes quantes peces amb aquest element com a protagonista però, ràpidament, ve a la memòria la cèlebre *Barca estellada* que realitzà l'any 1983 (quaranta-cinc anys més tard que el text esmentat).

Aquests escrits són, doncs, un testimoni de la precoç presència, a finals dels anys trenta, de molts dels seus trets característics com a artista plàstic. En aquests escrits el mateix Albertí cita ja aspectes clau que han estat profundament examinats a partir d'una obra pictòrica que encara està per arribar. Són el significat literal de les idees que contenen aquestes primeres "visions" i ens permeten apropar al seu art i conèixer-lo millor:

Primer observar, després situar-se

(*Treball núm. 10*, "Paisatge")

No ho vull saber si la realitat n'és tota una altra

(*Treball núm. 2*, "La casa blanca")

Crepúscul d'un dia de tardor; un dia de tardor que ha sigut tan i tan bell, que el cor se'n dol de que se'n vagi... Abans però de morir, la tarda aquesta es vol fer recordar...

(*Treball núm. 33*, "El passeig gran")

D'un temps a aquesta part, el jardinet dels amos de la torreta està abandonat. Això que per a molts és un defecte, per a l'artista és qualitat

(*Treball núm. 39*, "El jardí abandonat")

Barca estellada, 1983. Oli/tela 73 x 92 cm. Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols (Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

[...] Ja mai més rebràs el bes salat de les aigües blaves. Si malgrat tot la teva forma és bella encara, no ho és pas gens el teu color. Negre, d'un negre espès, enquitranat, pintat exprés per a conservar-te; fa gran contrast amb un filet blanc que, al envoltar-te, et dona gràcia. Bé prou m'ho penso que en altres temps no fou aquest el teu color.. Com deu sofrir el teu orgull de veure't sola, tan menyspreada, així humiliada, past propici de corcs i floridura...! [...]

*Treball núm. 3 "La barca vella"
Sant Feliu de Guíxols, 24 d'agost de 1938*

*La ploma és impotent per a descriure els colors que avui té la mar. Aquest fragment de mar que és compendi d'aquest Mediterrà tan bell i nostre
(Treball núm. 40, "S'Agaró al matí")*

*On ets mirada clara, tot poesia, tendra i valenta a la vegada? On ets que enlloc et trobo? (...) Jo cerco els ulls del mirar clar, del mirar pur, valents, serens, inquiets, purs i poètics, tot transparències... Els ulls que donguin al mirar un no sé què inexplicable que s'encomani; que en guanyin l'esperit, n'ofrenin una fe, un noble afany de lluita, un gegantí braó... Mirada intel·ligent, bella i amorosa, ¿on ets que jo no et trobo?
(Treball núm. 4, Etapa II, "Cercant en va")*

On és la mirada lúcida, la que arriba a l'esperit? Es pregunta Albertí en aquest darrer fragment... I és que aquesta fou la seva veritat, el crit que va seguir fins al final, fidelment. El que el portà a realitzar unes obres plenes de passió, pintant només quan hi havia quelcom que el "tocava" molt endins, però sense deixar mai de buscar.

Potser aquests *treballs* són la gènesi de l'*univers albertinià*. Qui sap. El que sí és cert és que acabà els seus dies tal com ho havia fet en aquest moment: sense poder donar forma a les creacions que li brollaven de l'interior. El darrer pas, la força del pinzell, li tornà a fallar a les acaballes. Però ell ja hi estava acostumat... Mai res va impedir-li "pintar".

Sònia Agüera
Llicenciada en Història de l'Art

Vist pel **MUSEU D'HISTÒRIA** EL PAISATGE QUE L'ABRIGAVA. Josep Albertí fou un artista polifacètic que es dedicà, principalment, a la pintura. Es caracteritza per un estil ben personal, fàcilment identificable malgrat la seva evolució al llarg del temps, però també per la seva relació amb la nostra ciutat, la seva gent i els paisatges, motius d'inspiració i protagonistes de bona part de les seves obres. Albertí estava amarat de Sant Feliu de Guíxols i alhora marcà per sempre el record dels qui el van conèixer. El seu regal pòstum a la ciutat va ser un llegat format per més de 200 quadres seleccionats per ell mateix i la seva casa del carrer de la Penitència.

Albertí mantingué una fidelitat extrema al seu entorn més immediat, i és ara aquest paisatge i el formigueig de la seva gent que té el testimoni del seu llegat. Un llegat de 232¹ obres, amb valors i qualitats diferenciades, però que totes ens ajuden a comprendre'l una mica i a acostar-nos a la seva personalitat. El gruix del llegat són els olis sobre tela, que es completa amb obres de diverses tècniques sobre paper, i apunts i esbossos sobre diferents suports. S'hi suma la documentació personal i, a part del llegat, el Museu d'Història de la Ciutat de Sant Feliu compta amb 3 obres sobre tela que l'artista havia donat en vida i algunes obres sobre paper. A més de poesies manuscrites donades per alguns membres de la comissió testamentària.

Al llarg de molts anys preparà el projecte del llegat que volia fer a la ciutat. L'estima pel seu país i la seva ciutat, i segurament el bon consell dels seus amics més íntims, el feren pensar que ell mateix podia ajudar a motivar l'interès artístic entre els joves i els ciutadans, en general, de Sant Feliu de Guíxols. Li venia de lluny la idea, perquè certes obres les reservava de feia temps per a la seva ciutat; així foragità i s'enemistà amb persones que el volien aconsellar perquè a la vellesa la seva obra pogués difondre's. L'artista demanava que part de la seva obra fos mostrada en exposició, que el nom de Josep Albertí anés vinculat a mostres artístiques temporals i que la casa noble situada a l'Eixample, amb pis i un pati al darrere, pogués tenir una funció d'ensenyament artístic. Les peticions, ara per ara, són completes amb el nou espai permanent al Museu i amb part de la funció que té actualment la casa Albertí.

L'estima pel seu país i la seva ciutat, i segurament el bon consell dels seus amics més íntims, el feren pensar que ell mateix podia ajudar a motivar l'interès artístic entre els joves i els ciutadans en general de Sant Feliu de Guíxols

Vital i enamorat de la vida, tenaç amb la passió que sentia pel cant, home de fe... en els amics, en la gent, en el seu "embolcall-paisatge". Si la ciutat que el veié néixer i viure és formada per turons que davallen en una badia en forma de curculla, així m'imagino Josep Albertí: abrigat per aquests turons i carrers, pel passeig i la platja, i envoltat pels seus amics i veïns. Potser criticat per alguns per la seva extraversió, era el seu caràcter precisament allò que el feia convertir, diria que unànimement, en un personatge popular i especial per a Sant Feliu de Guíxols. Podríem dir que era un dels punts de referència que feia sentir als guixolencs contemporanis d'ell que pertanyien a un lloc comú.

Així l'obra de Josep Albertí afegeix personalitat pròpia al Museu d'Història

1. COLOMEDA, J. "El llegat de Josep Albertí i l'exposició permanent a La Casa Albertí" a *Josep Albertí 1913-1993*. Museu d'Art de Girona: 2001, pàg. 94.

La Platja de Sant Feliu, 1957. Oli/tela 55 x 73 cm.
Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols
(Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

Arbres, esculls i reflexos, 1983. Oli/tela 73 x 92 cm.
Museu d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guíxols
(Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

de la Ciutat de Sant Feliu de Guíxols, i també a la població. Ara més que mai es demana als museus que tinguin una empremta diferent i específica, i la seva obra –analitzada en els darrers anys per crítics i historiadors de l'art de reconeguda trajectòria– l'hi aporta i el fa sobresortir.

Se'ns permet, a través de les obres del llegat, copsar l'evolució pictòrica de l'artista. Les seves obres partien de premisses impressionistes, però ben aviat se'n va allunyar per apropar-se a l'expressionisme, a una pintura sorgida des de dins. La pintura li ha permès, amb paraules del mateix Josep Albertí, "mitjançant el que és epidèrmic, intuir el que és essencial, invisible".

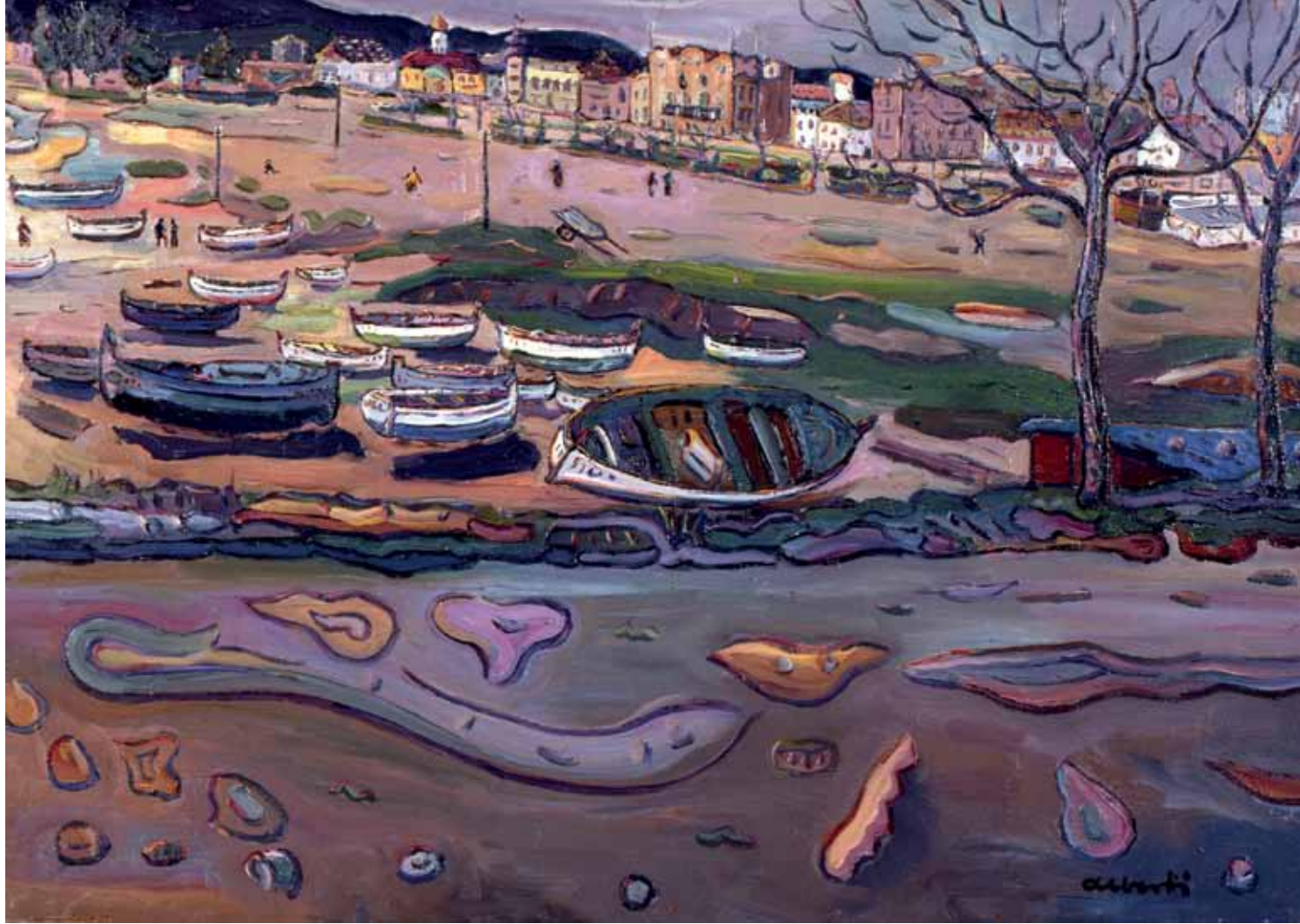
Les seves obres partien de premisses impressionistes, però ben aviat se'n va allunyar per apropar-se a l'expressionisme, a una pintura sorgida des de dins

Podríem separar la seva obra en dues grans etapes: la primera de 1953 a 1965; i la segona, a partir de 1965. En la primera, Albertí pren la decisió de dedicar-se plenament a la pintura, comença a exposar regularment i rep els primers reconeixements. Manté el cant com una de les arts en què vol excel·lir, fins i tot per sobre de la pintura; deia *jo pinto perquè no puc cantar*. Entre 1963-1965 viatja en diferents ocasions a Alemanya per assistir a cursos sobre la respiració en el cant. Fins i tot el 1964 es fa operar el nas per veure si pot millorar en la tècnica. No cal oblidar la poesia, que per a ell significava un descans en la tensió que li provocava la pintura. En aquesta etapa els colors i les formes tenen una suavitat i lleugeresa que a poc a poc es tornaran cap a una rotunditat i una voluntat de marcar la separació dels colors i d'accentuar el contrast.

A partir de 1965 va assumint que el reconeixement públic en el cant serà secundari respecte a la seva pintura. Coincideix en l'inici d'exposicions a l'estranger i el viatge a Las Hurdes (1975). A Sant Feliu coincideix amb altres artistes amb qui es relaciona. Ha treballat amb Ferran Ponsjoan, té amistat amb Josep Amat (potser a través d'ell arribà a conèixer artistes que Amat convidava a Sant Feliu, com ara Raoul Dufy o Llorens Artigas) i també tindrà relació amb R.B. Kitaj², que residí en diferents ocasions a Sant Feliu de Guíxols i que dibuixà Albertí en una de les obres.

Amb formes ben diverses d'expressar-se, hi ha una característica comuna en la personalitat d'aquests dos artistes, Josep Amat i Josep Albertí, vinculats en temps i espai. És el sentiment que les parets de la mateixa casa, els objectes més familiars i, en segon lloc, els carrers i les façanes del seu entorn més immediat els embolcallen i abriguen. Ambdós artistes es conegueren i es

2. LEÓN, A. "R.B. Kitaj a Sant Feliu. Pintant la llibertat" a L'ARJAU, núm. 44, 2002, pàg. 13.

respectaven: plasmaren un paisatge que els servia de cuirassa per a un món canviant i a voltes hostil.

El contacte amb la gent del seu entorn el motiva a pintar uns quants retrats: només d'aquells més íntims i tota una col·lecció de personatges inventats i onírics, figures femenines en la seva major part. Els retratats se'ns presenten envoltats d'un fons dens, amb una atmosfera especial, com si l'ambient embolcallés les figures, tal com podem copsar per exemple a l'obra *Germans Conet* (1967, reg. 819 MHSFG). Els personatges formen part d'aquesta Natura en majúscules i, tal com afirma Mariona Seguranyes, "esdevenen massa matèrica i pigment"³.

L'extraversió d'Albertí contrasta amb allò que ens endinsa en les seves interioritats i que consolida en aquests anys: des de la perspectiva irreal i un punt de fuga que l'allunya de l'equilibri en la composició, als colors foscos i tenebrosos, tal vegada contradictoris, amb un paisatge lluminós com el de Sant Feliu de Guíxols. Les seves obres contenen trets que recorden algunes obres d'artistes expressionistes, com per exemple Kirchner, amb colors gairebé antinatural, molt subjectius i cridaners. També el podem relacionar amb Soutine i el seu expressionisme violent. A vegades les imatges amables són més impenetrables. La reacció del públic pot ser de més conflicte o d'harmonia però, sigui com sigui, Josep Albertí provoca en el visitant una experiència estètica.

La reacció del públic pot ser de més conflicte o d'harmonia però, sigui com sigui, Josep Albertí provoca en el visitant una experiència estètica

El que hem d'evitar en qualsevol manifestació cultural és quedar-nos en la superfície. L'obra de Josep Albertí ens permet múltiples relectures, aprofundir i analitzar-la des de diverses temàtiques. Un possible nivell seria el paisatge, captat i documentat en un període que comença amb l'esclat del turisme a la Costa Brava dels anys seixanta del segle XX. Carrers que canviaran ben aviat, platges i turons encara verges o arquitectura industrial que testimonia una indústria surotapera empordanesa encara molt potent i que dona feina a la majoria de la població de la zona.

Una altra lectura la podem fer a partir dels colors, com els situa en la tela, com els contraposa i separa. En una comparació entre dues de les seves obres, com per exemple *Platja de Sant Feliu* (1957, reg. 944 MHSFG) i *Arbres, esculls i reflexos* (1983, reg. 956 MHSFG) se'ns revela molt fàcilment com ha evolucionat en el to del color, la separació i el marcatge de les línies.

3. PORTELL, S.; SEGURANYES, M. *Atles paisatgístic de les terres de Girona*. Diputació de Girona: 2010.

És aquesta aproximació global la que volem impulsar a través de la programació de l'Any Albertí, i en aquesta tasca conjunta amb altres departaments de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i altres museus i centres catalans

És aquesta aproximació global la que volem impulsar a través de la programació de l'Any Albertí, i en aquesta tasca conjunta amb altres departaments de l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols i altres museus i centres catalans.

Hi ha dins aquest Any Albertí iniciatives reeixides per divulgar la seva persona i obra, com per exemple el bloc⁴ o el catàleg en línia dels museus de la Generalitat de Catalunya⁵ i el de la pàgina web del Museu d'Història. Aquestes eines cal contemplar-les com a complementàries a l'experiència directa, a anar a l'obra directament. La consulta et permet accedir a la informació, però sempre l'experiència de l'obra de l'art és insubstituïble⁶. El museu virtual permetrà consultar, no gaudir en el grau que permet l'observació directa, les obres que es mostraran de manera rotatòria i temporal, amb l'ànim d'incorporar a les futures mostres el resultat de les recerques en col·leccions particulars.

Dins de la programació s'ha comptat amb la col·laboració d'altres museus. La programació dibuixada des del museu ha volgut parlar a la comunitat en la qual està enclavada la institució i, al mateix temps, anar més enllà. Per això agraeix al Museu Marítim de Barcelona i al Museu d'Art de Girona que s'hagin volgut afegir en aquesta celebració amb la programació de dues mostres en les respectives seus, complementàries a l'espai permanent a Sant Feliu de Guíxols.

Sílvia Alemany

Directora del Museu d'Història de la Ciutat de Sant Feliu de Guíxols

4. <http://josepalbertipintor.blogspot.com.es/>, gestionat des de l'Arxiu Municipal.
5. <http://museusenlinia.gencat.cat/>
<http://guixols.cat/museu/museualberti.php>
6. Entrevista a Vicent Todolí, exdirector de la Tate Modern Gallery de Londres a <http://www.jotdown.es/2012/03/vicente-todoli-una-obra-sola-no-significa-nada-el-arte-es-panteista/1>. COLOMEDA, J. "El llegat de Josep Albertí i l'exposició permanent a La Casa Albertí" a *Josep Albertí 1913-1993*. Museu d'Art de Girona: 2001, pàg. 94.

CALIDOSCOPI
LES IMATGES

1. Sopar del Festival Internacional del Film Amateur de la Costa Brava a Sant Feliu de Guíxols. A l'esquerra, amb corbata, Xevi; al costat Mª Rosa Ferrer; Josep Albertí al centre i a la dreta, Enrique Esteban, 6 de maig de 1977. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut) 2. Josep Albertí pintant a Calella de Palafrugell, a finals dels 70. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut) 3. Josep Albertí pintant a Calella de Palafrugell a finals dels 70. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut)

4. Josep Albertí pintant a Caldes de Boí amb Jaume Provensal cap al 1978. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut) 5. Josep Albertí a Calella de Palafrugell amb Xavier Amir i Rodolfo Candelaria al final de la dècada dels 70. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut) 6. Retrat de Josep Albertí als anys 80. AMSFG. Fons Josep Albertí Corominas. (Autor: desconegut)

6

L'IL·LUSIONISTA XEVI

va néixer a Santa Cristina d'Aro el 1943 i enguany fa 55 anys que es va iniciar en la màgia, precisament a Sant Feliu de Guíxols. És un autèntic pioner a Catalunya i també el nostre mag més internacional. Ens parla del seu amic Josep Albertí.

Xevi va començar a fer màgia amb 12 anys i, als 14, ja va actuar en públic. Ha trepitjat escenaris arreu del món; ha actuat davant de caps d'estat i també del mateix papa. Ha intervingut en 8 pel·lícules i en nombrosos programes de ràdio i televisió. Conferenciant i mestre de màgia. Té el rècord Guinness de conducció amb els ulls tapats des del 1969, que va fer el trajecte de Montserrat al Saló de l'Automòbil de Barcelona. Ha estat distingit amb premis i condecoracions de prestigi internacional com ara la Vareta Màgica d'Argent del Magic 7 Club (1992), l'Estrella de Plata (1999) i d'Or (2003) de The Magic Circle de Londres i la Medalla d'Or de la Societat Espanyola d'Il·lusionisme (2005). Activista i polifacètic, ha promogut les Trobades Màgiques Internacionals de la Costa Brava des del 1981 i el Gran Festival Internacional de Màgia el 2001. Ha presidit el congrés Magic Hands a Alemanya en dues ocasions. El 1998 va ser soci fundador i vicepresident de Mags Sense Fronteres. Aquest erudit, pedagog i divulgador de la cultura de la màgia és autor de dos llibres, de *La llibreta màgica*, i col·labora en diverses revistes i diaris. El 2002 va inaugurar a Santa Cristina d'Aro la Casa Màgica-Col·lecció Xevi, primer museu d'aquesta especialitat a l'Estat espanyol i considerat el més gran i original museu de màgia al món.

Enguany l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols organitza l'Any Albertí, per homenatjar aquest pintor i artista guixolenc. Vostè va ser un dels amics més íntims de Josep Albertí. Quan i com el va conèixer?

Això és complicat d'explicar, em sembla que el vaig conèixer tota la meua vida... Potser va ser als anys 60, quan vaig començar a actuar a Sant Feliu de Guíxols, a la Catequística i, més tard, al Lotus Park i a Las Vegas amb artistes com ara La Chunga, Julio Iglesias, Mary Santpere, Joan Manuel Serrat... També quan vaig començar a sortir a la televisió. Cap al 1966 ja fèiem coses junts, per exemple, dissenyava les meves felicitacions de Nadal. Quan vaig fer el viatge amb els ulls embenats, en vam fer una amb un text de l'Albertí que deia "[...] closos els ulls i ben obert el cor" amb un dibuix que em representava amb els ulls tapats. De felicitacions, en vam fer varies, i de cartells.

Què va significar per a vostè aquesta amistat?

Una font de coneixements i un volcà d'idees. Jo treballava a Sant Feliu de Guíxols i ell era un personatge que es veia fora del normal, jo hi vaig confiar, hi vaig apostar! Com a divertiment va dissenyar la meua habitació de solter, decorada amb miralls tallats: semblava Marraqueix. Ara ja no existeix...

Què en recorda?

Era un personatge profund, místic, t'apropava a la pintura dels grans mestres: Solana, Van Gogh. Constantment tenia profunds pen-

saments, portava a sobre *El petit príncep* o textos de Sant Joan de la Creu, Santa Teresa o Sant Francesc. Això t'enriquia espiritualment i culturalment, especialment en pintura i cant. Li vaig presentar en Pompeu Pasqual i en Joaquim Pijoan que després van dedicar-se a pintar. Van pintar perquè van conèixer l'Albertí. Li agradava moltíssim cantar. Se't posava a cantar al cotxe! Cantava *El Barbero de Sevilla* en qualsevol bar, estirat a terra amb algú dret a sobre per posar a prova la seva caixa toràcica. Muntava uns *shows*! Li agradava fer conyes...

Què van compartir? Què tenien en comú?

Anàvem a ballar al River Club o a la Cova, a Sant Feliu o a Platja d'Aro. El vaig posar de jurat al Tiffany's i en tota mena de concursos en discoteques i en el Carnaval. Anàvem a dinar al Gas Vell o a can Segura, més tard també a l'Amura. A Barcelona, hi anàvem un o dos cops per setmana a veure exposicions o a subhastes. Vaig comprar quadres d'en Gimeno, aconsellat per ell perquè l'admirava, li agradava molt. Sabia conèixer la pintura bona, distingia entre pintors –amb majúscula– i “pintadors”. Tenia gran admiració per Josep Amat amb qui a casa sopàvem junts moltes vegades i també en Pitu venia sovint a les festes que feia l'Emília Xargay a Girona. Acabàvem, l'Albertí cantant i jo, fent jocs de mans. El posava a tot arreu on podia, també gestionava alguna possible exposició.

És afeccionat a l'art?

Jo he estat col·leccionista d'art de diferents autors. L'afició ja em ve de petit, però va quedar com adormida fins que vaig conèixer l'Albertí que va tornar a despertar el meu interès. Vaig obrir la galeria i vaig conèixer molts grans pintors –Tharrats, Abelló, Dalí, Cesc, Cuixart, Sarquella...– i no era només conèixer-los, ens relacionàvem. Fèiem festes. Tinc obres dedicades.

Havia tingut una galeria d'art a Santa Cristina, la Galeria d'Art Xevi. Quan va inaugurar? Hi va exposar l'Albertí?

Sí, estava a l'entrada del Golf, la inauguració va ser el març de 1976. Hi va assistir Joan Soler Tobella, l'Abelló, l'Emília Xargay, el mateix Albertí i també en Salvador Riera, propietari del Dau al Set, amb la seva senyora. Ell hi va exposar, així com molts d'altres.

Amb quins artistes es va relacionar Albertí? Com el veien?

Josep Amat, Modest Cuixart, Rodolfo Candelaria, Isidre Vicens, Josep Sarquella, Gabino, Ignasi Mundó... tots parlaven d'ell com un gran pintor, el gran pintor de la Costa Brava. Dins dels pintors de Sant Feliu era el més ben considerat. També Josep Amat n'era un gran admirador.

Com el veia la gent?

La gent que trepitja de peus a terra no el veia "normal", el veien bohemí, excèntric. Una senyora de Sant Feliu, una vegada, li va dir: "Tu, Pitu, els teus quadres són molt negres, no m'agraden i no en posaria cap a casa". Ell li va dir: "Quin pes em treus de sobre, estaria ben espantat que t'agradessin!". Ella no ho va entendre... És d'aquelles coses que te'n recordes tota la vida.

Pot explicar-nos alguna peculiaritat d'Albertí?

Sempre feia mirar per un forat, fent-lo amb la mà davant l'ull. Així era com deia que s'havien de mirar els seus quadres perquè res no et distraués. Per això a la Sala Albertí de la Casa Màgica jo també hi tinc un telescopi per mirar les obres "per un forat".

Com era com a persona?

Era molt noble i no tenia un no per a ningú. Sempre que li demanaves una col·laboració s'hi apuntava: el Casino dels Nois, el Casino Guixolenc, la Creu Roja, el Club de Futbol, el Club Nàutic, Ràdio Sant Feliu, el Rotary. Moltes entitats li demanaven quadres per fer subhastes i recaptar fons. Era un bon col·laborador. Vivia sense comoditats, podia tenir-les, perquè guanyava diners –els quadres no eren barats!–, però no les volia. Li agradaven els místics; deia que volia "viure malament i morir pitjor". Volia fer com Sant Joan de la Creu, que ho va llençar tot al mar i va dir "m'estimo més perdre-us a vosaltres que perdre'm jo". Era vegetarià perquè lligava amb la

seva opció mística. "Menjar carn és com menjar reuma", deia, i també "quan em mori, m'agradaria morir de perfil". No preguntis què vol dir! No vol dir res: era molt murri, contínuament et posava a prova per veure com reaccionaves. Volia ser lliure com un ocell... sovint deia "quan trobi la meua veu, trobaré la meua ànima". Era conquistador, sempre estava envoltat d'alguna admiradora. Tenia molta força i li agradava demostrar-ho, quan ballava, quan cantava. Volia demostrar que l'edat no l'afectava. Quan era a l'Hospital, ja no era l'Albertí dinàmic que explicava anècdotes. Era molt llest i ja s'ho veia. Hi vaig actuar, a l'Hospital, i em mirava pensatiu. Tots dos ho sabem, amb una mirada ja en teníem prou per entendre'ns. Vaig tenir la mala sort que quan va morir jo estava actuant a Budapest. Vaig dedicar-li la meua actuació.

Com era com a pintor? Com pintava?

Excèntric. Moltes vegades no pintava, no tenia una rutina, però això és propi dels artistes genials. No és una crítica. El dia que li venia bé, pintava a qualsevol hora; altres dies volia dormir o llegir el diari. Quan començava un quadre, l'acabava. Era com un autòmat, li havia de sortir de dintre. Veure'l pintar era com un espectacle, amb el pinzell posava els colors barrejats a la tela. Quan acabava només calien uns pocs retocs, acabava el quadre al moment. Algunes vegades, poques, feia apunts –com per exemple a Suïssa–, li agradava pintar a l'aire lliure, en directe.

Recorda alguna anècdota de quan anava a pintar?

Una vegada el vaig portar a pintar el bosc cremat, a Romanyà, quan hi va haver aquell gran incendi. Era un espectacle dantesco! Me'n vaig obli-

Josep Albertí i Xevi a Santa Cristina, el 23 de febrer de 1971. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut)

dar i, a la tarda, quan vaig anar a buscar-lo, el vaig trobar tot emmascarat i negre com una xemeneia. "Sort que portava una taronja a la butxaca!"

Es va enfadar?

No, no ens enfadàvem mai. Feia conya i hi posava molta salsa... Ell no tenia noció del temps, ja li va venir bé. Va fer un quadre preciós que va vendre de seguida.

Va variar al llarg del temps la seva manera de viure la pintura?

Ell era autodidacte. La pintura dels inicis era diferent, després va fer grans pinzellades i jugava amb els colors i usava el negre com un color més. Però era molt atrevit, en alguns quadres no hi ha negre o vermell, pintava amb el que tenia. En sopars i tertúlies de vegades feia servir qualsevol cosa: granadina, cendra, pintallavis, retoladors... i dibuixava a un tovalló, a la taula, al braç o a l'espatlla d'una senyora.

Vostè és un gran col·leccionista de la seva obra, de fet, té una de les millors col·leccions de l'obra d'aquest artista. Quan va iniciar la seva col·lecció d'obra de Josep Albertí? Com va escollir les pintures?

Vaig començar a comprar quadres als anys 60, el 67 o el 68. Alguns els comprava perquè m'agradaven, d'altres perquè hi arribava, alguns no els podia comprar. A Las Vegas, a Sant Feliu, van sortejar un dibuix a la cera i a la gent a qui va tocar no els importava, els el vaig comprar. Anava fent segons les oportunitats, no hi ha una línia, tinc obres molt

diverses, algunes rareses com quadres pintats amb Titanlux, un està fet amb una espàtula en lloc d'un pinzell, ratllat com amb el bisturí d'un cirurgià. Algunes obres són fora del normal, fetes en hores estranyes de la nit, fetes per a mi. És l'altra cara de l'Albertí, la informal, permet conèixer més el personatge; l'obra de l'Ajuntament, en canvi, és una obra molt seleccionada. Per exemple *El cabré* és un quadre que li feia molta gràcia, penso que ve a ser una mica un autoretrat. Aquest quadre no era vendible i no l'hagués deixat mai a la ciutat de Sant Feliu per massa impactant o estrany.

Què hi té a la Casa Màgica?

La distribució s'ha fet segons l'espai, per ensenyar una obra variada, feta amb tècniques diferents: pastel, cera, carbonet, llapis, oli, tinta, retolador... Permet veure l'Albertí més complet, des de la primera època, quan va començar. També hi ha el que em va dedicar a mi. Al museu hi ha unes 60 obres. Algunes són esotèriques, molt impactants, com la sèrie de les bruixes, són massa fortes per penjar a casa...

Quin és el lligam de la pintura amb la màgia? Quin quadre li agrada més?

Albertí, també Dalí i Brossa, eren grans aficionats a la màgia. Eren homes d'imaginació, fantasia, creativitat. Amb la màgia l'imprevist es fa possible, fins i tot es trenca la llei de la gravetat. En Pitu em tenia consideració com a il·lusionista, em va dedicar dos poemes i quadres. Un dels poemes porta el mateix títol que el quadre, "La màgia a es-

cena", i el va fer perquè fos llegit abans de les meves actuacions, com una mena de presentació. Aquest quadre és al que tinc més afecte, hi ha tots els elements de la màgia. No és un quadre més, és "màgic". També hi ha el que va fer per a la meua habitació de solter, són com taques, però a mesura que el miro hi trobes interessants personatges. Hem dormit junts des de fa molts anys!

Quin és el buit que ha deixat Josep Albertí?

Es troba a faltar, hi penso sovint. Penso: si ara hi hagués l'Albertí... això li agradaria o em donaria la seva opinió. Era un col·laborador, un guia. Quan jo era jove, ell era ja un veterà, era llest i estava al corrent de les coses, donava coneixements, repartia experiències. Jo era "albertinià", el que ell feia o deia em semblava bé. Hi havia molts llocs, moments o rutines inconcebibles sense l'Albertí. Hi havia una bona amistat, era un sentiment recíproc, i això, a la vida, no té preu. A la majoria dels meus esdeveniments familiars i artístics hi va ser present. Sant Feliu no ha valorat la vàlua artística d'aquest ganxó com jo considero que es mereixia.

M. Àngels Suquet

Arxiu Municipal
de Sant Feliu de Guíxols

D'esquerra a dreta: Josep Amat i Josep Albertí a la Sala Parés de Barcelona, febrer de 1976. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro. (Autor: desconegut)

Fernando Lience Basil
El Mundo Deportivo
31 de març de 1963

"Pintura inquietamente apasionada, que devora el tema entre su furia o lo recrea complacido, por una paleta de sosegados grises, bajo unos cielos hoscos. En ella, todos los atrevimientos de un subjetivismo agudo y singular de lo objetivo del cuadro parten de lo sensible. De aquí la expresión sensual que transpira. Su elemento de inspiración es el paisaje de la ciudad y también de sus afueras. Gerona y San Feliu de Guíxols fundamentan el motivo del mismo.

En la obra colgada en Galerías Syra, al entrar, aparecen algunos óleos anteriores de trazos más ceñidos y de tonalidades más quietas, que son el claro antecedente de la actitud actual, porque transcriben los mismos deseos en un primer acto, donde se halla encogido lo que aparece hirviendo en los demás. Una curva que va de la definición al estallido de la pintura como drama y como embriaguez, de la sinceridad emocionante del trazo al desbordamiento de la pasta. Característica constante del impulso es el acendrado lirismo de su paleta, alma y guía del furioso colorido".

Feuille d'avis de Lausanne
3 de juny de 1968

"Davant d'aquestes obres i, per citar-ne només algunes en particular, davant d'aquesta vila disposada en feixes, aquesta escala molsuda, els graons de la qual s'alcen de la llum a l'ombra d'una vegetació desmesurada, aquest camí captiu entre arbres i cases, hom no pot evitar de pensar en Soutine, Vlaminck, Zborowska, pintors amb els quals comparteix afinitats aquest pintor iber qui, com ells, amb una mena de còlera, arrenca el color de la seva presó i deixa que el seu país "sencer com un carrer sense fi" canti una melodia tràgica que el pintor no limita mai només a la seva terra, però que ell projecta, a través de les seves composicions, vers un destí universal i apassionat.

I, després, sobtadament, amb un gir imprevist, ens atrapa en un racó de cambra o el temps flueix en una calidesa que endolceix la palla i l'or dels objectes fins que el seu relleu s'esllangueix, barrejant els colors terrossos més feixucs i sords, els rojos i després, dins una penombra que apareix de sobte, els verds dels miralls profunds".

Traduït per M. Àngels Suquet

Rafael Manzano
Solidaridad Nacional
Citat a *Àncora* el 14 de desembre de 1972

"[...] Cultiva un paisajismo dentro de la tendencia expresionista, rico en ritmos y vehemencias. Enfoca su visión no seleccionando aquellos panoramas más agradables, sino que estima más densos, apretados y ceñidos. En esta ocasión realitza una "muestra" muy completa. Aparte de los temas de Sant Feliu, que forman en el lote más importante —¡qué distinto sus *Barcas en el puerto* o su *Suburbio!* del Sant Feliu de Guíxols estival, pintado, por ejemplo, por Amat—, destaquemos los paisajes de tierra adentro; lo exalta todo, prodigiosa visión de *Castell d'Aro* o los grises acerados de *Romanyà*. Gusta re-seguir con negros determinados perfiles, haciendo vibrar más intensamente la materia cromática, con una técnica que nos recuerda a los *fauves* franceses. En el dramatismo de esa pintura, de tan amplios ritmos, se filtran colores exquisitos, como los azules y sobre todo, los rosados. [...] Característico de Albertí es una pincelada nerviosa, espontánea y apasionada".

FONT

Recull de premsa del Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro

D'esquerra a dreta: J. Soler Tobella, J. Abelló, Emília Xargay, Xevi, J. Albertí, S. Riera i esposa durant la inauguració de la Galeria d'Art Xevi, el 7 de març de 1976. Fons personal de l'il·lusionista Xevi. Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro (Autor: desconegut)

Julio Trenas
La Vanguardia

 Citat a *Àncora* el 10 d'octubre de 1974

"Tengo entendido que ésta de la Galería Anne Barchet es la primera exposición realizada en Madrid por el gerundense José Albertí. Viene precedido de un espléndido historial expositor y creador. Sus muestras han sido habituales en Barcelona, Gerona, Canarias y muy frecuentes en Suiza. Albertí es un plástico brioso, pleno de nervio, que arranca a la pasta relieves expresivos y al color extraordinarias posibilidades orquestales. No obstante, la riqueza cromática que desborda su paleta, trata de encerrarla, como en sueltos y poderosos flejes de acero, en tonos y reticulaciones oscuras cuya misión es, quizá, frenar su proclividad al desborde del color. Arbitrio que se encuentra en algunas obras de Solana, e incluso de Regoyos, a quien Albertí recuerda no por mimetismo pictórico, sino por coincidencia temática en algunos de sus lienzos. [...] El pintor, concibe su tela como un todo donde la pasta vibra, se funde, mezcla y conmueve".

Odile Delarra
Las Artes Plásticas

Gener-febrer de 1978

"La profundidad analítica y expresiva es el primer dominante claramente perceptible en este pintor de la Costa Brava. Ascendencia ésta que le condiciona la fuerza y hasta la agresividad que desprenden sus temas. Su pintura es opaca, impenetrable en su proceso realizativo, pero totalmente concebida para ser escrutada hasta lo más hondo de su creatividad. Es asimismo una pintura oscura por cuanto el negro juega un papel primordial en sus telas. No es sinó, el negro, uno más de los densos colores que manipula. Y con él juega Albertí una baza importante; y la gana. En su obra, a pesar de los violentos contrastes tonales, no debe pretenderse analizar su tremenda composición cromática: es la propia temática sumamente concentrada la que impera en su obra. Intensidad, concreción, elaboración dosificada, son entre otros los términos por los que discurre la autenticidad expresiva de Albertí. Esta misma autenticidad es la que le lleva a realizar bruscos contrastes, porque en ellos está la esencia de cuanto pretende exteriorizar, prescindiendo por lo demás de cuanto será puro complemento en el contexto de su obra".

Rafael Albiol
Los Sitios Diari de Girona

10 d'agost de 1985

"Josep Albertí, un dels artistes de més prestigi de Sant Feliu de Guíxols, presenta en el decurs d'aquests dies a la Galeria d'Art Actis, d'aquesta mateixa ciutat, una mostra de les seves més recents produccions plàstiques a base d'olis i dibuixos. Una exposició rica en colorit i que mostra, una vegada més, la qualitat d'aquest artista guixolenc que porta darrere seu un complet currículum amb exposicions nacionals i a l'estranger. Josep Albertí, en aquesta seva mostra a Actis, ofereix una variada selecció de paisatges de diverses poblacions de la comarca de Sant Feliu i de retrats femenins tots ells plens de sensibilitat. Una marcada pauta expressionista, al nostre entendre, caracteritza cadascun dels quadres que Josep Albertí presenta a la galeria que dirigeix Jordi Lloveras Torrent. En contemplar aquesta mostra d'Albertí, no en va l'artista és també un poeta d'afecció, brolla tot un doll de fibra poètica, que recrea plenament la visió de tota la seva obra".

El tinglado

Informació municipal

L'Any Albertí

Aquest mes de gener hem encetat l'Any Albertí, que es commemora amb motiu del centenari del naixement de Josep Albertí Corominas, un dels pintors més carismàtics de Sant Feliu de Guíxols. L'Ajuntament de Sant Feliu ha promogut aquesta celebració en el marc del Pla de Barris del Puig i l'Eixample de Llevant, ja que la casa de Josep Albertí –situada al número 10 del carrer de la Penitència– es vol potenciar com a centre dinamitzador d'aquest sector de la ciutat. En l'organització de l'Any Albertí hi ha col·laborat el Servei de Premsa de l'Ajuntament, el Museu d'Història de la Ciutat, la Biblioteca Pública Octavi Viader i Margarit, i l'Arxiu Municipal. El programa d'activitats és molt divers i abasta la campanya dels Tallers d'Història en totes les escoles i instituts de la ciutat, un

bloc a la xarxa, la ruta "El Sant Feliu de Josep Albertí", una exposició itinerant per diferents espais públics, la inauguració de l'exposició permanent al Museu d'Història de la Ciutat juntament amb altres exposicions simultànies en diferents poblacions, i la publicació d'un número de L'ARJAU dedicat monogràficament a aquest pintor.

Aquest intens programa, de fet, es va iniciar el mes de setembre de l'any passat, en començar el curs escolar 2012-2013. Els Tallers d'Història, organitzats per l'Arxiu Municipal, han coordinat els vuit centres educatius de la ciutat perquè en totes les classes els alumnes treballin la vida, la personalitat i l'obra d'Albertí. Amb aquesta finalitat s'han elaborat materials didàctics i s'han programat xerrades i tallers de plàstica que es realitzen a les aules. Com ja és tradició, el treball dels Tallers d'Història culminarà el dia

Logotip i plafons de l'exposició itinerant sobre Josep Albertí.
Procedència: Dosis Projectes Gràfics

ANY d'Obert' 2013

de Sant Jordi amb el lliurament de premis de la XVII Mostra Literària que organitza la Biblioteca Pública Octavi Viader i Margarit, en què es premia un treball per cadascun dels grups classe que han treballat el tema durant aquest curs. A part, al mes d'abril s'inauguraran diverses exposicions que tindran lloc de manera simultània, a la mateixa ciutat i també a Santa Cristina, Girona i Barcelona. A Sant Feliu de Guíxols es podrà visitar l'exposició permanent de Josep Albertí al Monestir i l'exposició de treballs de plàstica dels alumnes dels diferents centres, que es realitzarà al Mercat Municipal. Alhora, circularà per diferents espais de la ciutat una exposició itinerant composta per vuit plafons en què es parla de Josep Albertí i el seu llegat a la ciutat. També s'han sumat a l'homenatge per mitjà d'exposicions i mostres la Casa Màgica-Col·lecció Xevi de Santa Cristina, el Museu d'Art de Girona i el Museu Marítim de Barcelona.

En relació amb la difusió per mitjà de les noves tecnologies, aquest mes de gener l'Arxiu Municipal ha publicat el bloc <http://josepalbertipintor.blogspot.com.es/>, on es faciliten les dades biogràfiques d'Albertí i també una mostra de la seva obra gràfica i literària. En aquest

cas, ha estat molt important l'aportació que ha fet l'il·lusionista Xevi per mitjà de l'Arxiu Municipal de Castell-Platja d'Aro de més de cinc-cents documents i un centenar de fotografies del seu fons personal que tenen relació amb Josep Albertí i que es podran consultar en línia a través del bloc. L'Arxiu Municipal, en col·laboració amb la pàgina web Sóc Sant Feliu de Guíxols, ha creat la ruta "El Sant Feliu de Josep Albertí" (<http://www.socsantfeliu-deguixols.com/ca/rutes-culturals/el-sant-feliu-de-alberti>), on es proposa una passejada per descobrir els llocs de la ciutat que Albertí va pintar o amb què va tenir una vinculació especial. Josep Albertí, ara, també es troba present a la xarxa, el marc imprescindible per facilitar l'accés del gran públic a qualsevol informació. Esperem que totes les actuacions contribueixin a assolir el nostre objectiu que és promoure la valoració de la figura i l'obra d'aquest artista. Ens agradaria remoure els records dels qui el van conèixer, i també presentar-lo a les generacions de ganxons i a la gent de fora de Sant Feliu de Guíxols que no van tenir ocasió de compartir cap moment amb Josep Albertí.

Fe d'errades

NÚMERO 65 Agost de 2012

A les pàgines 2 i 6, la persona identificada com a Maria Pau Illana és Glòria Morera.

AL NÚMERO 66 Novembre de 2012

La fotografia superior de la pàgina 36 correspon a Jaume Aragall. La fotografia dreta de la pàgina 27 correspon a l'actuació de Rose Marie Cabestany i Lluís Claret. A la pàgina 46, en lloc de Teresa Sala Tarditi hauria de dir Teresa Serra Tarditi.

Donacions i ingressos al Museu d'Història de la Ciutat

El Museu d'Història de la Ciutat i l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols volen agrair públicament la deferència vers la ciutat de totes aquelles persones que han realitzat les aportacions que a continuació relacionem:

16-08-2011

- Agustí Salavert: Un lot d'instrumental mèdic.

15-02-2012

- Eudald Maideu: Un aparell de raigs X "Rayxac" dissenyat pel Dr. Clariana.

23-03-2012

- Fons Dr. Latorre. Elisabeth Latorre, Maria Dolors Latorre, Jordi Latorre

i Xavier Latorre, fan donació d'un fons compost per documentació personal i professional del seu pare, el Dr. Àngel Latorre: un important conjunt d'objectes mèdics, mobiliari d'oficina de la consulta mèdica i diferents llibres de la mateixa temàtica de la biblioteca del doctor.

03-04-2002

- Salvador Sánchez en nom de la Secció Local de CCOO de Sant Feliu de Guíxols. Una multicopista "Rex-Rotary M4" utilitzada per a la difusió sindical clandestina. ca. 1970.

09-08-2012

- Manel Maria Bosch: 4 vaixells de suro de joguina per jugar a l'aigua, de caire artesanal i adquirits a mitjan anys 50 a una botiga guixolensa.

29-08-2012

- Mariona Julià: 5 llibres de medicina del Dr. Benet Julià.

08-10-2012

- Mariona Rioja: Un cartell ceràmic de 6 peces emmarcat amb ferro que havia anunciat la primera oficina privada d'informació turística de la nostra població a can Gandol.

06-11-2012

- Xavier Agramont i Glòria Barquet: un conjunt de medicaments i uns fórceps del Dr. Antoni Ferran Brusés.

Acte de donació del fons Latorre, moment de la signatura el 24 de març de 2012. Museu d'Història de la Ciutat

On aconseguir l'arjau?

L'ARJAU és una revista editada per l'Ajuntament de Sant Feliu de Guíxols que tracta temes culturals del municipi i el seu entorn. Aquesta publicació es distribueix de manera gratuïta i es pot trobar en els estancs i llibreries de Sant Feliu de Guíxols o en els serveis municipals següents: Botiga del Monestir, Oficina d'Informació Ciudadana, Oficina del Pla de Barris, Punt d'Informació Juvenil, Guíxols Desenvolupament (estació d'autobusos), centres cívics de Vilartagues i Tueda, Biblioteca Pública Octavi Viader i Margarit i Arxiu Municipal.

Directori

ÀREA DE CULTURA

Pl. Monestir, s/n
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 01 57
E-mail: cultura@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 9 h a 14 h

ARXIU MUNICIPAL DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

Ctra. de Girona, 45-47
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 25 93 Fax. 972 32 73 39
E-mail: arxiu@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 9 h a 15 h
arxiunicipalguixols.blogspot.com

BIBLIOTECA PÚBLICA OCTAVI VIADER I MARGARIT

C. Suris, 28-34
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 40 57 Fax. 972 32 73 39
E-mail: biblioteca@guixols.cat
Horari: dimarts, dijous, divendres i dissabtes de 10 h a 13,30 h i de dilluns a divendres de 17 h a 21 h. Tancat els dissabtes a la tarda i el diumenge tot el dia.

JOVENTUT (PUNT D'INFORMACIÓ JUVENIL - CASAL DE JOVES)

C. Mall, 61 (Edifici de les Vetlladores)
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 73 60
Fax. 972 32 71 60
E-mail: pij@guixols.cat
Horari d'hivern: dilluns, dimarts i dijous de 17 h a 20 h; dimecres i divendres de 16 h a 20 h
Horari d'estiu (juliol i agost): de dilluns a divendres de 8 h a 15 h

MUSEU D'HISTÒRIA DE SANT FELIU DE GUÍXOLS

Pl. Monestir, s/n
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 15 75
Fax. 972 82 15 74
E-mail: museuhistoria@guixols.cat
Horari (juliol, agost i setembre): de dijous a diumenge i festius de 10 h a 13 h; de dilluns a dissabte de 16 h a 20 h
www.guixols.cat/museu

OFICINA MUNICIPAL DE TURISME

Pl. Monestir, s/n
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 00 51
Fax. 972 82 01 10
E-mail: turisme@guixols.cat
Horari: de dilluns a dissabte de 10 h a 13 h i de 16 h a 19 h; els diumenges i festius de 10 h a 14 h. A partir del 21 de juny obert cada dia de 10 h a 14 h i de 16 h a 20 h

SERVEIS SOCIALS

C. Gravina, 39-41
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 10 91 / 972 82 03 29
Fax. 972 82 20 89
E-mail: novaciutadania@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 9 h a 14 h; els dimecres i divendres de 15 h a 19 h

SERVEI MUNICIPAL D'EDUCACIÓ

Antiga Casa Palet
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 08 10
Fax. 972 32 27 72
E-mail: educacio@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 10 h a 14 h
Horari d'estiu (juliol i agost): de dilluns a divendres de 10 h a 13 h
Horari durant les vacances escolars de Nadal i Setmana Santa: de dilluns a divendres de 10 h a 13 h

SERVEI MUNICIPAL D'ESPORTS

C. Callao s/n - Zona Esportiva La Corhera
Tel. i fax 972 82 03 16
E-mail: esports@guixols.cat
Horaris d'oficina: de dilluns a divendres de 9 h a 13 h
Activitats esportives de les escoles i de clubs esportius: gimnàstica i entrenaments de dilluns a divendres de 9 h a 13 h i de 15 h a 24 h. Competicions: els dissabtes i diumenges, segons calendari.

SERVEI D'OcupACIÓ MUNICIPAL I SERVEI D'ASSESSORAMENT D'EMPRESES

Pl. Mercat, 6-9
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 70 33
Fax. 972 32 69 17
E-mail: industria@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 9 h a 13 h

SERVEI DE PREMSA

Pl. Mercat, 6-9
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 609 75 35 85
E-mail: premsa@guixols.cat
Horari: a hores convingudes.

TEATRE AUDITORI NARCÍS MASFERRER

C. Callao, s/n
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 82 01 59
E-mail: teatre@guixols.cat
Horari: a hores convingudes.

SÍNDIC MUNICIPAL DE GREUGES

Defensor del ciutadà/ana
C. Penitència, 10 (Casa Alberti)
17220 Sant Feliu de Guíxols
Tel. 972 32 80 40
Fax 972 82 11 23
E-mail: sindic.greuges@guixols.cat
Horari: de dilluns a divendres de 9 h a 14 h
Dijous de 16 h a 19 h

l'arjau

REVISTA CULTURAL

Ajuntament de Sant Feliu de Guixols

Núm. 67 ABRIL 2013

AJUNTAMENT DE
Sant Feliu de Guixols

Arxiu Municipal
Ctra. de Girona, 45-47

PROJECTE D'INTERVENCIÓ INTEGRAL
DEL BARRI DEL PUIG-EIXAMPLE DE LLEVANT
SANT FELIU DE GUIXOLS

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

Projecte cofinançat
per la Unió Europea
"Una iniciativa de l'Europa"

SOC / Servei d'Ocupació
de Catalunya

ANY **100** ANY **2013**

Jardí, 1977. Oli/tela. 93 x 66 cm. Museu
d'Història de la Ciutat. Sant Feliu de Guixols
(Autor de la fotografia: Josep M. Oliveras)

alberti